

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 6

JUNIJ 1938

LETO IX.

XVIII. LJUBLJANSKI VELESEJEM

4. - 13. junija 1938.

DARILA ZA OBISKOVALCE VELESEJMA IZ TUZEMSTVA

(Izvezeti samo posestniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

VREDNOST PREKO DIN 75.000.-

Odtrgaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in ga vrzi v komisijonalno zapečateno žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. Dan vstopa poljuben med 4. in 13. junijem 1938.

Komisijonalno žrebanje bo 14. junija 1938.

DARILA: orehova spalnica od tvrdke A. Zalokar, Št. Vid, spalnica iz vezanega lesa od tvrdke Malenšek, Dravlje, motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Puch, vse od tvrdke Ign. Vok, Ljubljana, radio-aparat 5 cevni Sierra od tvrdke Klemenčič B., Ljubljana, kuhinjska oprema od tvrdke Fr. Tomšič, Kašelj, kuhinjska oprema od tvrdke Erman in Arhar, Št. Vid, žitočistilnik od tvrdke Fr. Stupica, Ljubljana, 1 kolo Axo od tvrdke H. Suttner, Ljubljana, kolo Wotan od tvrdke S. Rebolj, Ljubljana, kolo Tajfun od tvrdke O. Remec, Ljubljana, 1 peč od tvrdke Rupena-Lutz, Ljubljana, 2 brezplačni vožnji s parnikom Sušak—Kotor in nazaj v I. razredu od Dubrovačke plovitve in Jadranske plovitve, 2 perzijski preprogi od tvrdke Mekka, Subotica, 1 harmonika od tvrdke Meisl & Herold, Maribor, 7 dnevne počitnice na Rabu, Palace Hotel Praha, 8 dnevne

počitnice v Bakru, Pension Tadejevič, 10 dnevno zdravljenje v Dobrni, 5 dnevne počitnice v Rogaški Slatini, 1 bakren kotel za pralnico od tvrdke Kotlarke, d. z o. z., Ljubljana, 1 otroški voziček od tvrdke Tribuna-Batfel, Ljubljana, 1 otroški voziček od tvrdke S. Rebolj, Ljubljana, volno blago za moško obleko od manufakture Novak, Ljubljana, 1 lestenec od tvrdke Drago Višnar, Jesenice, 3 fotoaparati od tvrdke Joško Šmuc, Ljubljana, Šelenburgova ulica, aparat za vkuhavanje sadja od Kmetijske družbe v Ljubljani, 1 šunka, 1 salama od tvrdke I. Javornik, Ljubljana, električna stenska ura Omikron in Ferex olje za odvijanje matic od ing. Fr. Lavriča, Ljubljana, zaboje Kneippove kave od Kolinske tovarne, 2 zaboje Rogaške slatine.

Oglejte si darila na velesejmu, paviljon K. Polovična vozna na železnici.

Mojstrovina

**z Dr. Oetker-jevimi
PECILNIM PRAŠKOM**

Najlepši okras sobe je
knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od prepcrste do najfinejše, Vam oskrbi knjigoveznica

JOŽE ŽABJEK
LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 10
Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtalni stroj.

NEZNOSNA ALI PREDOBRA?

Neznosna, mubasta, vesela ali prekrotka — kakšna si? Morda sama ne veš. Preberi naslednja vprašanja! Premisli, na katero vprašanje lahko odgovoriš z «da», in potem zapiši ob strani številko, ki jo ima vprašanje (če je vprašanje prvo 1, če je drugo 2, če je tretje 3 in če je četrto 4). Nazadnje vse dobljene številke seštej!

I. Nekdo te pokliče po telefonu, pa vidiš, da se je moral zmotiti v številki.

1. Ali vzklikneš jezna: «Napačna zvezal?»

2. Ali brez besede položiš slušalo na vilice?

3. Ali rečeš prav mirno: «Zmotili ste se!»

4. Ali zamrmraš, kakor bi se opravičevala: «Oprostite, zdi se mi, da ste narobe zvezani.»

II. Najboljša prijateljica ti na plesu prevzame moškega, s katerim rada plešeš.

1. Ali potem pripoveduješ, kaj so nekoč delali z morskimi razbojniki ali kaj podobnega?

2. Ali vihaš nos?

3. Ali se nasmehneš in ji ga mirno prepustiš?

4. Ali greš potem žalostna domov?

III. Dala si obleko v čistilnico. Ko prideš ponjo, še ni očiščena.

1. Ali kričiš nad malomarnostjo in odideš iz čistilnice, ne da bi čakala opravičila?

2. Ali se jeziš na moškega, ki ti streže, in groziš, da ne prideš nikoli več?

3. Ali vprašaš, kaj je vzrok zamude, in pripomniš, da se kaj takega ne sme več zgoditi?

4. Ali vprašaš, kdaj smeš spet priti?

IV. Šef te ošteje zaradi napake, ki jo je zagrešila gospodična Pavla.

1. Ali postaneš histerična?

2. Ali se vprašaš, zakaj se vselej loti prav-tebe?

3. Ali rečeš, da ti je žal in da se kaj takega ne bo več primerilo?

4. Ali mu rečeš, da je to zagrešila gospodična Pavla?

V. Natakarkar ti zlije juho na najboljšo večerno obleko.

1. Ali zahtevaš povračilo škode?

2. Ali groziš natakarkarju?

3. Ali to mirno preneseš?

4. Ali se razjokaš?

VI. Služkinja razbije najlepšo vazo.

1. Ali jo takoj odpustiš?

2. Ali zahtevaš, da vazo plača?

SENZACIONALNA IZPREMEMBA V MODI PUDRA

Ni več videza »olepšavanja«

NOV NA KOŽI NEVIDEN PUDER DAJE ČUDOVITO NARAVNO LEPOTO

Elegantne Francozinje so kreirale novo modo ko so našle puder, ki daje polti videz breskvinega cveta ter prepreči za ves dan tudi najmanjši sledove svetlikanja.

Skrivnost je v tem, da se po novem načinu izdelave najfinejši puder trikrat preseje skozi svilen sito in zmeša z dvojno peno smetane. Ta novi način izdelave pudra, ki je plod dolgoletnih raziskovanj francoskih kemikov, je patentiran od tvrdke Tokalon. Puder Tokalon omogoča odstranitev svetlikanja nosu in mastne kože. Da Vam prekrasno polt, ki ostane popolnoma »msta« polnih 8 ur. Če uporabljate »mat« puder Tokalon, se Vam koža ne bo svetlikala niti na vetru in dežju in tudi ne pri potenju. Ta puder daje licu videz svežih dražestnih rožnatih listov ter zviša v velik meri Vašo privlačnost. Nabavite si puder Tokalon — kateri se proizvaja v desetih prekrasnih niansah: Din 12'—, 20'— in 30'—.

3. Ali ji mirno rečeš, naj drugič bolje pazi?

4. Ali ji sploh nič ne rečeš?

VII. On vas pusti čakati četrť ure.

1. Ali mu rečeš, da si česa takega ne dovoliš?

2. Ali mu slovesno obljubiš, da bo on drugič čakal pol ure?

3. Ali mu priznaš, da si tudi ti prišla osem minut pozneje, kakor pa sta bila dogovorjena?

4. Ali nočeš zamude niti opaziti?

VIII. V trgovini ne dobiš tega, kar si zahtevala, prodajalec pa ti zato vsiljuje nekaj drugega.

1. Ali mu rečeš, da pojdeš drugič v drugo trgovino?

2. Ali mu rečeš mirno, da te drugo ne zanima?

Kaj je

»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

3. Ali premisliš, ali bi ponujene robe ne mogla prav tako porabiti kakor ti, sto, ki je nimajo?

4. Ali se daš pogovoriti in kupiš nekaj, česar sploh ne potrebuješ?

Ko si dobljene točke seštel, pogledj, kakšna ženska si.

Če nimaš več kakor dvanajst točk, si neznosna.

Če nimaš več kakor šestnajst točk, si muhasta.

Čim bliže si štiriindvajsetim točkam, toliko popolnejša si.

Če pa imaš več kakor štiri in dvajset točk, pa pomeni to, da si le prekrotka in da si ti utegnejo ljudje zaradi krotkosti še posmehovati.

Tudi kamen.

«Krasen demant imaš v prstanu. Koliko si pa dal zanj?»

«5000 dinarjev.»

«Toliko denarja vržeš stran!»

«Moral sem ga. Stric, ki mi je zapustil vse premoženje, je določil 5000 dinarjev za spominski kamen... in tu ga ima!»

Obisk pri starih zaročenca.

Starši mojega zaročenca me vabijo, da bi svoj prihodnji dopust prebila pri njih. Jasno je, da sem se tega vabila na vso moč razveselila. Zato me je tem neprijetneje prizadela izjava moje mame,

ki pravi, da se temu vabilu ne smem odzvati, češ da bi to dalo povod raznim nevšečnim ugibanjem in govoricam. Ali je res, da se to ne spodobi? Gr. B.

Odgovor. Zdi se mi, da mora imeti Vaša mati prav poseben razlog, da Vam ta obisk odsvetuje. Govorite z njo in jo prosite, da Vam zadevo razjasni. Vsekakor se pa ogibajte prepira ter trdih in ostrih besed. Pomislite, da bo letošnji dopust morda zadnji, ki ga boste prebili ob strani svoje matere, in da je morda prav v tem vzrok, da bi Vas mati rada zadržala v svoji bližini.

Ločitev. Po osemletnem srečnem zakonu se hoče moj mož od mene ločiti. Razlaga mi, da me ceni in spoštuje ne le kot ženo in gospodinjno, ampak tudi kot mater njegovih otrok. Da pa se je zaljubil v dekle, brez katerega mu ni več mogoče živeti.

To mi je prišlo tako nepričakovano, tako iznenada, da me je docela strlo. V prvem hipu tudi možu na to njegovo zahtevo nisem mogla nič odgovoriti. Osem dolgih dni in osem strašnih noči je sedaj poteklo od tistega usodnega dneva.

A čim bolj o tej nesrečni zadevi razmišljam, tem bolj se utrjuje v meni prepričanje, da je ta moževa ljubezen le trenutna čulna zabloda, ki se bo prej ali slej razblinila v nič. Saj vendar ni mogoče, da bi se sedaj po tolikoletnem mirnem in srečnem sožitju kar takole na hitro razšla. Kako naj ravnam, da vendarle ne pride do ločitve, ki ne bo v nesrečo samo meni, ampak predvsem otrokom, ki vise na svojem očetu z vsem srcem in vso svojo mlado dušo? Nesrečna žena.

Odgovor. Oklenite se te svoje vere, tega svojega zupanja, ki Vam bo poleg misli na otroke največja in najtrdnjša opora v teh težkih, mračnih dneh.

S svojim možem bodite dobri in prijazni, vendar ne vsiljivi, še manj pa poniževalno skromni. Izogibajte se vsakega daljšega pogovora samo v dvoje. Čim dlje boste zavlekli priliko, da mož ponovi svojo zahtevo, tem bolje bo za Vas. Treba je le časa, da se zave, da tu ne gre samo zanj in za njegovo čustvo, ampak tudi za Vas in predvsem za otroke. Otrok se oklene in ljubi samo tistega, ki ljubi tudi njega. Dejstvo, da imajo Vaši otroci svojega očeta zelo radi, je dovolj dokaza, da jim je dober, morda celo vzoren oče in kot tak najbrže ne bo hotel graditi svoje bodočnosti na razvalinah sreče svojih otrok. Zato storite vse, kar je v Vaših močeh, da mu pomagate preko teh, tudi zanj težkih dni.

Zagrenjeno veselje. Spet se bliža poletje, čas kopanja in sončenja, ki je človeku v okrepcilo in užitek, kakršnega mu ne more nuditi nobena druga zabava. Tudi jaz tako zelo hrepenim po soncu, po zraku in po vodi, pa se moram vsemu temu odreči, če nočem biti tarča raznim neslanim opazkam nekaterih ljudi, ki se spotikajo nad mojo debelostjo. Kaj je debela ženska res nekaj tako odurnega, da bi se ne smela pokazati ob vodi?

Nesrečna debeluška.

Odgovor. Inteligentni, spodoben človek se ne bo nikdar izpozabil, da bi smešil ali celo žalil debelega človeka. Saj vendar ne more nihče vedeti, ali je koga odebelila lenoba in požrešnost ali pa je njegova debelost le neogibna posledica bolnih, nedelujočih žlez. Tudi v kopališču debel človek

Da, te počitnice bo pa kaj doživela... Koliko bo videla, vsak čas kaj posebnega... Seveda mora biti človek «pri volji», da lahko sprejema nove dojme, in volja dobra, da se nanjo lahko zanese, in če napočijo «kritični» dnevi za žensko, mora iti z nasmeškom preko vsega... Ali boste tudi Vi lahko tako uživali počitnice?... Ne enega dne Vam ni treba izgubiti, če se hočete okoristiti z novodobno Camelia-higieno, zakaj Camelia Vas bo obvarovala vseh «kritičnih» nadlog. Camelia, idealna reformna damska obveza, Vam bo pomogla, da se boste lahko brez skrbi in svobodno gibali, ter Vas bo ohranila pri dobri volji, kakršna je potrebna za počitnice, in v veselem razpoloženju. Ker ima več plasti najfinejše, mehke Camelia-volne (staničnine), dobro pije in zelo hitro uničuje, na posebnem Camelia-pasu pa se da varno in brez težav nositi.

Camelia

Popular 10 komadov	Din 22.-
Special 6 "	Din 10.-
Pas iz sukanca	Din 20.-
Pas iz svile ozek	Din 20.-
Pas iz svile širok	Din 26.-
Pas iz svile frote	Din 26.-

Idealna reformna damska obveza

Pazite na modri ovoj, v katerega je škatla zavita, zakaj samo «Camelia» je «Camelia». Kje se dobiva, sporoči, če je treba: Rave d. d., Zagreb.

ne bo nikomur v spotiko, da se le dostojno vede in je dostojno oblečen.

Nabavite si primerno kopalno obleko temne barve in pa kopalni plašč iz lahkega, prav tako temnega, če mogoče, po dolgem črtastega blaga. V takem ogrinjalu se lahko brez skrbi kretate tudi v večji družbi kopalk in kopalcev. Preden greste v vodo, plašč odložite in ga spel ognjite, takoj ko pridete iz vode. Za sončenje pa se tudi vedno najde primerno oddaljen skrit kotichek. Če boste tako ravnali, boste tudi Vi lahko v polni meri užili vse radosti prelepega poletja, ne da bi se kdo zgledoval nad Vami. Na opazke nizkotnopodlih ljudi pa se nič nikar ne ozirajte.

Igravi otrok. Imam doletnega sinčka, ki ga vsaka igrača, vsaka igra in knjiga, če ga količkaj veseli in zanima, tako zaposli in tako prevzame, da ga ni mogoče priklicati od nje ne z lepimi besedami in ne s strogimi. Pozivu se sicer ne upira, le brez odloga ne gre in ne gre. Vedno bi rad še dokončal to ali ono ali pa videl, kako bo s tem ali tistim. Kadar sem doma sama z otroki, še nekako gre. A kadar je doma tudi moj mož, tedaj je vselej prepir in jok. Mož mi očita, da sem fanta slabo vzgojila. Trdi, da mora otrok igrati takoj prekiniti, kakor hitro ga kdo pokliče, češ da sicer ne bo nikdar nič prida iz njega. Kaj naj ukrenem, kako naj ravnam, da ne bo teh večnih preprirov in da pri tem otrok ne bo trpel pod prehudim pritiskom? A. R. iz B.

Odgovor: Kar je odraslemu človeku delo, isto pomeni otroku igra. Predočite si na primer uradnika, od katerega bi zahtevali, da preneha s pisanjem prav sredi besede. Ali krojača, da naj odloži šivanje, ko ima pri suknji prišiti le še en sam gumb, ali pa kmeta, da naj teče k malici ali pa h kosilu, ko ima posaditi le še eno samo vrsto krompirja ali pa iztrositi le še za tri pesti semena. Kakor bi se taki nesmiselni zahtevi uprl vsak izmed teh, tako tudi otroku, ki je z vsemi mislimi zatopljen v svojo knjigo, v svojo igro, ne more biti prijetno, če mora prenehati, recimo, z risanjem, ko manjka lokomotivi morda le še dimnik, ali če zahtevamo od njega, da odloži knjigo v trenutku, ko je lev izlegnil svojo šapo po junaku povesti. Otrok, ki je dosleden in vztrajen pri igri, pri risbi in pri knjigi, bo dosleden in vztrajen tudi pri delu in pri ustvarjanju, kar je glavni pogoj, če hoče človek v življenju uspevati. Če otrok ni uporen, ne trmast in tudi ne zadirčen, tedaj je vsaka kazen res neutemeljena in krivična. So sicer izjemni primeri, ko je važen, morda celo odločilen tudi drobec sekunde. V takih izrednih primerih pa itak človek že sam od sebe poskoči in se nič ne obira ali obotavlja. V splošnem pa ni treba, da bi bil človek tako malenkosten in bi pripisoval zamujeni sekundi posebno važnost. Če vse to svojemu možu pravilno razložite, bo tudi on uvidel, da otrokova vnema za igro in knjigo še ni noben povod za dvom o njegovi življenjski sposobnosti. Pri tem tudi Vi lahko storite svoje s tem, da otroka ne kličete v zadnjem hipu k večerji ali h kosilu, ampak ga že četrť ure prej opozorite, da bo moral igro končati oziroma prekiniti.

Zakaj skuhate po petkrat na teden enako kosilo? Potem ni nič čudnega, da se vaš mož jezi in da rajši zapravlja v gostilni denar, kakor pa da bi jedel doma. Sami ste tega krivi. Za majhen denar se dá skuhati vsak dan drugačno, a vselej okusno kosilo ali večerja. Vzemite knjigo «Kako naj kuham?», ki prinaša nad 500 raznih receptov za dobre jedi, razen tega pa še navodila za kuhanje in serviranje ter kar sestavljene jedilnike za posamezne tedne v letu. V tej knjigi boste dobile vse, kar potrebuje dobra gospodinja, da, še celo stroškovnike za vsako kosilo. Niso samo jedi, ki lahko pridejo vsak dan na mizo, ampak tudi jedi za posebne praznike in drugo. Vsaka žena, ki si bo to knjigo kupila, se bo morala kmalu čuditi, kako je mogla biti tako dolgo brez nje. Rešila jo bo mnogih skrbi in premišljevanja ter ji pomagala, da bo lahko tako kuhala, da bo vsakdo rad sedel opoldne za mizo.

Knjiga, ki jo krasi dosti lepih slik, stane samo 30 dinarjev, naročnice «Žene in doma» pa jo dobe za polovično ceno (15 dinarjev). Naroča se pri upravi «Žena in dom» v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8. Tiste, ki se zanimajo za revijo «Žena in dom», pa naj sporoče to upravi in dobile bodo brezplačno na ogled eno številko. Knjigo in revijo vsem toplo priporočamo.

Gostoljubnost

je slovanska narodna čednost. Zato bi moralo biti Vaše stanovanje tako lično in prijetno, kolikor le mogoče, da se bodo Vaši gostje dobro počutili. To ne stane dosti. Nekaj metrov Indanthren pobarvanega blaga za pohištvo in pisane blazine, Indanthren pobarvane gardine in zastore — in Vaš dom bo pomlajen.

Tudi vrtno mobilije, ležalne stole, pisane namizne prte samo

Indanthren!

Indanthren pobarvano blago se da lepo prati kakor nobeno drugo, ne obledi in kljubuje vsakemu vremenu.

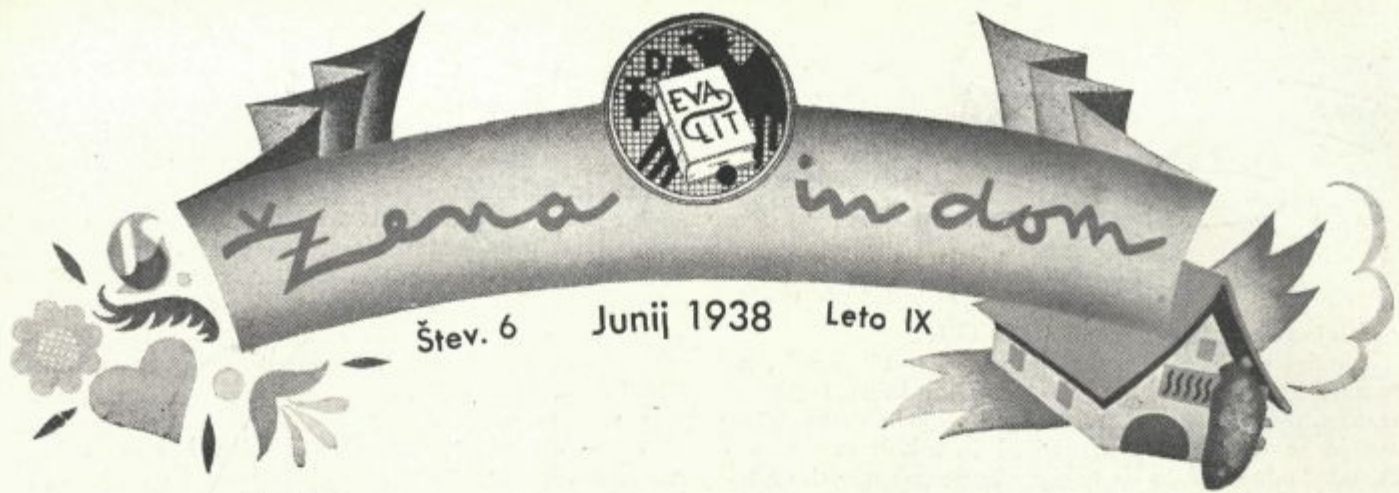
Ogromna izbora imprimée svile: Crêpe de Chine, Crêpe Marocain,
Crêpe Aurora, Crêpe de Mousse:
Od din **26** - do **62** -

Svila!

Prava svila - kuponi
samo za eno obleko
3¹/₂ - 4 m

F. Ks.

Souvan
MESTNI TRG 24

Drage naročnice in bralke!

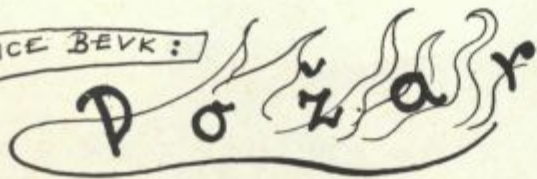
S strahom in skrbjo pričakujejo starši šolska izpričevala svojih otrok. Z isti strahom in s prav takšnimi skrbmi jih pričakujejo tudi otroci sami. Znameniti angleški pedagog John Watson je napisal o tem problemu zanimivo razpravo, kjer pravi med drugim tudi tole:

«Bog ve, ali se očetje zavedajo, kako nesmiselno je njih početje, kadar v brezmočnem gnevu udrihajo z leskovko po otroku, ki je prinesel slab šolski izkaz domov. In kako nesmiselna je grožnja, da bo ob koncu šolskega leta šiba novo mašo pela, če te grožnje ne spremlja prava očetovska skrb. Če se starši vse leto niso sami dovolj brigali za šolske uspehe svojih otrok, si izkušajo potlej ob izvršenem dejstvu olajšati vest z obilno odmerjenimi batinami. Palica pa ne bo mogla popraviti redov v izpričevalih! Starši naj si bodo predvsem na jasnem, ali je njihov otrok sploh sposoben za študij. Samo tedaj, če kaže otrok posebno nadarjenost za učenje, naj ga dajo v gimnazijo in v višje šole. Poleg tako nadarjenih otrok bi smeli obiskovati omenjene učne zavode samo tisti otroci, ki imajo doma dovolj zaslombe in dovolj pomoči. Če se utegne oče sam ukvarjati z otrokom in večer za večerom presedati z njim pri nalogah, potlej se mu ni bati, da bo prinesel otrok slabo izpričevalo domov. Ali pa če je oče v tako dobrih gmotnih razmerah, da si lahko vse šolsko leto privoščiti inštruktorja za svojega nadobudnega dijaka. Kakor hitro pa je otrok samemu sebi prepuščen in mu narava ni naklonila posebne nadarjenosti, ne smemo pričakovati čudežev. V takih primerih so vse grožnje in vse tepežkanje zgolj izraz omejenosti in pedagoške nezmožnosti.»

Morda se vam bodo zdele te besede prestroge. A življenje samo nas uči, da je mnogo resničnega v njih. Mladega dijaka, ki si konča življenje zaradi slabega izpričevala, ne zadene sramota. Sramota pade v tem primeru na starše, zakaj človek se nehoti izprašuje: kakšne starše je imel siromak, da si ni upal s slabim izpričevalom domov? Ali je častihlepje takih staršev res večje od njih ljubezni do otrok? Strah je slab vzgojitelj. Dobrota pa najde zmerom pravo pot do srca. In starši, ki ne poznajo dobrote in potrpljenja, niso kos svoji nalogi!

UREDNIŠTVO.

(Nadaljevanje.)

«Vlačuga!» je slednjič siknil in odšel.

Zavedel se je, da je rekel preveč, a se ni mogel premagati. Zavest, da dekleta, ki se še ni do konca odločila, vsakemu odpira okno, ga je zbodla do bolečine. Tiste ure jo je zaničeval. Najrajši bi je nikoli več ne pogledal. Toda čutil je, da tega ne bo mogel storiti. Oklenil se je, da je bil s preveliko strastjo. Poti nazaj ni poznal. Ni več vladal nad samim seboj.

Proti večeru je prišla Jožica, odšla v sobo in pospravljala. Lovre je ni pričakoval. Razveselil se je, toda ni maral pokazati tega. Ni prisluškoval njenim stopinjam, kladivo mu je hrumelo. Ko je odhajala, je obstala na vratih in ga gledala z vdanim pogledom. Toda Lovre ni dvignil obraza, ni se hotel ozreti v njene oči. Hlinil je srd in zaničevanje.

Odšla je. Tedaj mu je kladivo padlo iz rok, stopil je na prag in gledal za njo. Odhajala je nekam ponižana, ne da bi se bila ozrla.

Lovre je sklonil glavo in se zamislil. Kdo jo razume?

9.

Preteklo je nekaj dni. Ves ta čas Jožice ni bilo na izpregled. Lovre se je zaman oziral za njo, da bi jo zagledal na klancih ali ob koritu. Ali je izginila iz vasi? Morda se ne prikaže iz hiše. Tudi v nočeh je bilo vse tiho pod njenim oknom.

Bržkone jo je njegovo vedenje globoko užalilo. Saj tega Lovre ni nameraval. Zavedel se je, da je šel predaleč. Tako bi se bil lahko vedel, ako bi hotel zatreti vsako misel nanjo. Pa mu je prav v tistih dneh njena podoba kaj živo migotala pred očmi. Ne, ni hotel več viseti v negotovosti. Hotel je priti na jasno. Nato bo vedel, kaj naj stori. Ali začne novo življenje, ali pojde po svetu.

Neki večer se je napotil pod njeno okno.

Bila je jasna, zvezdnata poletna noč brez mesečine. V drevju je le zdaj pa zdaj rahlo zapihljalo, na vrtu so cvrčale kobilice. Ljudje so utrujeni od dela že posod legli počivat.

Četudi ob tistem času nikogar ni bilo slišati na vasi, je Lovre previdno gazil pokošeno travo in se plaho oziral na vse strani. Plašile so ga tenje kolov in dreves, celo kresnice, ki so kakor lučke letale okoli njega. Imel je občutek, da počenja nekaj smešnega. Mlad vdovec, ki se kakor tat plazi pod dekletovo okno. Če ga dobe fantje... Stisnil je pesti in zobe. Sklenil je, da se ne da odgnati, ko bi tudi tekla kri.

Nikogar ni bilo. Bil je sam, vse okrog je v globokem spanju dihala priroda. Priplazil se je do okna, za katerim je spala Jožica in pod katerim še nikoli ni bil. Temna okna hiše so ga gledala kakor mračne oči.

Bil je odločen, vendar ga je obhajal strah. Trikrat je stal ob steni, trikrat se je zopet vrnil na vrt. Stoje ob deblu košate hruške je prisluškoval. Ko se je četrto vrnil do hiše, je potrkal na šipo.

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, nato je rahlo zasumelo v kamri. Za železnimi križi se je prikazala senca, Jožica mu je odprla okno.

«Kdo je?»

Lovreta je zapeklo. Ali vsakomur odpira in vsakogar vprašuje, kdo je? Ko ji je pogledal v blede obraz, se mu je zazdelo, da ga je čakala. Ne samo ta večer, ampak že dolgo prej.

«Jaz sem», je zašepetal.

Saj ga je lahko spoznala že po tenji. Z rokama se je zgrabil za križe in gledal dekleta, ki si je gola ramena ovijala v ruto. Za trenutek mu je vzelo besedo.

«Ali si huda name?»

Poizkusil je govoriti ponižno, skesano, akotudi mu je bilo to težko.

«Lahko bi bila.»

Povesila je veke. V mraku je bilo, kakor da so ji za trenutek ugasnile oči.

«Ko si mi pa tako odgovorila... Jaz mislim samo nate...»

«Saj tudi jaz ne delam slabega...»

Kazalo je, da mu še ni odpustila.

«Slabega ne. Tega ne trdim. Toda ne vidim rad, da vsakomur odpiraš.»

«Dokler z nikomer nisem vezana...»

Lovre je molčal. Mrak mu je branil, da bi ji bil mogel brati na licih in v očeh, kaj v resnici misli. Da čuti zanj, je razbral že iz tresočega se glaslu. Toda vse je zakrivala neka senca, ki je ni mogel predreti. Hotel je do konca. Bil se je odločil.

«Jožica, ali hočeš postati moja žena?»

Toda Jožica se nič ni začudila, kakor da je tega pričakovala. Najmanjšega znamenja radosti ni pokazala. Nekaj časa je stala nepremična kakor soha.

«Ne govori nocoj o tem,» je slednjič rekla s komaj slišnim glasom.

«Pa zakaj ne že nocoj?»

«Ne vem,» je rahlo vztrepotala. «Počakaj še!»

Kakor hitro je bil Lovre izrekel prvo besedo, je bil kakor plaz. Nič več ga ni moglo zadržati. Preden je ta večer legel, je moral dobiti jasen odgovor.

«Zakaj bi čakal? Ne morem več čakati. Nečem čakati! Nocoj naj se odloči!»

«Ne, ne!»

Bilo je kazno, da dekleta ne more in ne sme govoriti. Roke si je bila pritisnila ob lica, tako ga je gledala.

Lovre je molčal nekaj trenutkov.

«Ali si moraš še premisliti?»

«Ne.»

«Kaj tedaj?» se je Lovre vznemiril. «Povej rajši kar naravnost, da me ne maraš.»

«Ne govori tako,» je Jožica skoraj zajokala. «Ti ne veš... Ne morem še... Ti bom že povedala...»

Gledal jo je, in kakor vedno, ni je mogel razumeti. Toda jasno mu je bilo, da to ni le njena muha. In da niso le kaki vnanji vzroki, ki ji branijo, da bi se odločila. Zdelo se mu je, da je pogledal pravi obraz njegove oklevanja izza izječljanih besed, a le za trenutek, že se je zopet umaknil. Lovreta se je rahlo dotaknila neka misel, a se je ves stresnil pred njo. Umakniti se ni hotel, v taki negotovosti mu ni bilo več živeti. Nič več ni bil ponižen, porodila se mu je obupna odločnost.

«Zdaj zini, kar mi imaš povedati! Zakaj ne moreš? Moram zvedeti! Ne izpustim te, ne odidem od tod. Če pa ne zvem, me ne boš več videla. Ne boš me več videla, si slišala?»

Zadnje besede je izgovoril skoraj s krikom. Toda ni se zmenil za to. Krčevito se je oklepel križev in gledal v dekleta, ki si je bilo z rokami pokrilo obraz, kakor da se bojuje v svoji notranjosti. Nato je naglo potegnila

roke z obraza. Zdelo se je, kakor da je v trenutku strgala zagrinjalo z duše. Sklenila je prste kakor k molitvi in jih je oslonila na križe.

«Lovre,» je z muko trgala besede iz sebe, pri tem so ji čudno gorele oči, «ne zameri, ne bodi hud... Le nekaj bi rada vedela, preden... Pred Bogom mi povej, ali res nisi... saj veš... Katrico... Tako čudno nenadno je umrla...»

Ni dokončala. Ni povedala jasno, kar je hotela povedati. Ali ji je bilo zmanjkalo moči? Morda je bila opazila kljub mraku, kako se je Lovretu nenadoma izpremenil obraz. Izpustil je križe in se naglo umaknil od okna, kakor da so ga izgovorjene besede z vso silo treščile v prsi.

Kaj se je takrat godilo v njem? Morda bi tega niti sam ne bil znal povedati. Toda izmed vseh grenkih misli, ki so mu planile v zavest, je bila posebno močna ena, ki se mu je venomer spovračala: «Tudi ona, tudi ona...» Da, vse dni tudi ona, prav tako kakor drugi ljudje. Le on je verjel, da je Jožica edina izjema. To mu je bilo dalo novih moči. V tistem trenutku pa mu je bilo, kakor da se mu zemlja posiplje pod nogami. Občutil je, kakor da je doživel zahrbtno izdajstvo. In kakor da se obupno brani s poslednjimi silami, je stisnil pesti in zacepetal z nogami.

«Nisem, nisem, nisem!» je skoraj zakričal.

«Moj Bog, Lovre!» je vzkliknila Jožica.

Tedaj se je okno s truščem zaprlo.

10.

Ob tisti uri se je Ferjan vračal iz krčme. Delo na polju ga je bilo užejalo, našel je družčino, zato se je zasedel dalje ko po navadi.

Rahlo vinjen je z ropotom stopal po klancu, roke so mu mahedrale ob telesu. Obletavale so ga misli... Sina je bil oženil in mu prepisal posestvo, drugih otrok ni imel. Tudi zanj je prišel čas počitka. Toda le za telo, ne za dušo. Na starost je vrtala v njem še nekatera grenkost, ki mu ni dala miru.

Kadarkoli se je oziral nazaj na svoje življenje, je vselej stopila predenj podoba Katrice. Nanjo je mislil le z največjo bridkostjo. Bilo mu jo je nemogoče pozabiti. Vsakokrat, kadar je stopal mimo kovačnice, ga je zapeklo v duši. Tako tudi v tisti noči. Ozrl se je v njena okna, ki so pokojna gledala na klanec. Za njimi spi Lovre, si je mislil. Bržkone je njemu laže, Morda je že pozabil na svojo ženo, a on ne more pozabiti svoje hčere. Nikoli ni pomislil na Lovreta, da bi mu ne vstale pred očmi modre lise na Katričinem vratu. Tudi sam si je očital, da je kriv njene smrti. Le zakaj jo je dal temu človeku?

Zaklel je srdito, a nato se je odkril in se pokrižal. Zmolil je očenaš za hčerino dušo.

Ko je stopal ob plotu, ki ga je oklepil sosedov sadovnjak, mu je iznenada udaril krik na uho. Ni bil močan, a glasen dovolj, da je presekal nočno tišino.

Obstal je, se zgrabil z rokama za plot in zrl proti hiši za drevjem. Vinjenost ga je popuščala, oči so mu bile že po naravi bistre. Zagledal je tenjo človeka. Ne bil bi je spoznal. Toda glas, ki je bil tako poseben, edinstven v vasi, mu je še vedno brnel v ušesih.

Da, bil je Lovre. In Jožica. Tudi njen glas je ujel in slišal, kako se je zaprlo okno. Nekaj časa je strmel, ni vedel, kaj naj si misli. Nato mu je postajalo grenko jasno. «Prekleti, hčer mi je ubil,» mu je bridko prišlo v zavest, «a zdaj se ženi z drugo...» Tako mu je bilo, kakor da je v tistem trenutku nekdo pljunil na hčerini

grob. Obšla ga je tegoba in obenem srd, začutil je omotico v glavi.

Pobral je kamen in ga z vso močjo zalučal proti hiši.

«Prekleti!» je zakričal, da se mu je trgal glas. «To je zate, huncvet!»

Kamen je zamolklo udaril na tla, senca je izginila. Ob hlevu se je zdramil pes, zalajal in se zagnal na verigi.

«Prekleti!» je Ferjan iznova stisnil pesti, nato se je pognal dalje po klancu.

Ni se več ozrl, le v prsih mu je kuhalo.

Prišel je domov in sedel za mizo, obšla ga je čudna žalost. Nekam izmučen se je ozrl po izbi, v kateri je zdaj stala njegova postelja. Pogled mu je obstal na puški, ki je še vedno visela na steni.

Zakaj ga takrat ni ustrelil!

Stresnil se je in odgnal grdo misel. Ustnice so mu zašepetale, kakor da prosijo Boga odpuščanja.

Slekel se je, upihnil luč in legel. Zatiskal je veke, da bi odgnal množico misli in zaspal. Ni se mu takoj posrečilo. Dvakrat je planil iz dremavice, se dvignil na roke in zastrmel v okno. Kaj je bilo? Nič.

Iznova je legel. Slednjič mu je spanec v resnici sedal na oči. Misli so mu ugašale druga za drugo, izginjale so podobe... Krepko, široko telo je podrhtevalo v zdravem spanju.

11.

Lovre je slišal kamen, ki je čofotnil na tla blizu njega. Ujel je tudi besedo: «Prekleti!» Spoznal je po glasu, da mu jo je vrgel Ferjan. Toda to ga je upropastilo le za trenutek. Kaj mu je bil tedaj Ferjan! Kaj so mu bili ljudje! Prevzemalo ga je nekaj drugega, ki mu je segalo v drob življenja.

Zdelo se mu je, da vidi pred seboj Jožico, kako stoji kje v kotu kamre, si z rokama zakriva obraz in prisluškuje. Kaj je pomagalo, ako je zacepetal z nogama in zakričal: «Nisem...» Pred Bogom bi ji lahko prisegel, da je nedolžen; ona bi mu rekla, da mu verjame, a bi sum vendar kljuboval v nji. Zdaj pa zdaj bi žgoča nejevera pogledala iz njenih oči.

V tistem trenutku mu je postalo več ko jasno, da je vse zaman. Bilo mu je, kakor da se mu nebo posiplje na glavo. Kako strašno težko mu je bilo zapustiti svoje sanje! Iz obupa ga je obšla jeza na vse, tudi na Jožico. Da, tudi na Jožico. Varal se je glede nje, ona je prav taka ko druge.

Poiskal je kamen v travi in ga zalučal v šipo, ki se je s truščem razbila in zažvenketala.

«Jezus, Marija!» je prišlo iz kamre.

Nato je bilo za trenutek vse tiho. Dekle se je najbrže iz strahu skrilo v drug kot in se ne gane. Tudi Lovre je bil za hip prepaden nad svojim dejanjem.

Pes je še huje lajal. Oglašali so se mu tudi drugi psi na vasi. V hiši je nekaj zaropotalo.

«Ali bo mir ali ga ne bo?»

Lovre je pobral nov kamen. Namenil se je bil, da ga bo vrgel v obraz vsakomur, ki mu stopi na pot. Toda nenadoma ga je obšla taka plahost, da je zbežal preko sadovnjaka in se ustavil šele ob plotu, ki je mejil na klanec.

Prisluhnil je. Ni bilo slišati niti glasu, le psi so lajali. Oslonjen na plot se je vdal mislim in občutkom. Vse se je zmedeno, brez konca pretakalo v njem. Bilo mu je, kakor da se mu je goreč vozec trdo zadrignil v prsih in v možganih, ki ga nikoli ne bo mogoče razrešiti.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Dveje pomlad!

Iz šole se je usula množica otrok. «Zdenka, danes pojdeš ti z menoj!»

«O, Meta, ali so že tiste vijolice? Ampak najprej pojdeš ti k meni na kosilo. Potem pojdem s teboj.»

«Ali se spominjaš, kako sva se zadnjič spremljali? Mama je rekla, da sva neumni.»

Zdenka je objela tovarišico okrog ramen, z drugo roko pa se je gredoč poigravala s šolsko torbico. Obveljala je torej, da pojde Meta najprej k Zdenki na kosilo.

Meta je stanovala daleč izven mesta. Njen oče, upokojeni šolski nadzornik, si je uredil na deželi skromno, a prijetno bivališče, kjer naj bi imela njegova številna deca čist zrak in dolge izprehode do mestnih šol. Najmlajša je bila Meta, krepka, zdrava deklica, nekoliko okorna in neotroških potez, toda najbolj odkritega značaja izmed vseh, kar jih je mala Zdenka v šoli poznala. Izbrala si je Meto za prijateljico že ob prvem srečanju v šolski sobi. Skupaj sta sedeli, skupaj delili vso srečo in nesrečo šolskih uric, bili sta si v dopolnilo druga drugi zaradi različnih mladih značajev. Zdenka je rada risala smešne slike, posebno karikature učiteljc in tovarišic, Meta je zlagala navdušene domovinske pesemce in kovala verze pod karikature, ves razred pa se je zabaval.

Zdenka je bila pravo nasprotje krepki Meti. Majhna, drobna, plavolasa je sanjavo gledala v svet, potem je spet vsa razigrana in razposajena iztresala smešne domisljice in nagajala potrpežljivi prijateljici. Meta jo je imela rada, materinsko je čuvala nad drobljivim otrokom. To varuštvu jo je veselilo. Mnogo si je prizadevala, da je malo Zdenko mogla razveseliti. Zadostovala je včasih le pomladna cvetka s koreninico, in Zdenka je hvaležno objela Meta. Celo njeno šolsko torbico ji je nosila po poti. In če ji je mati dovolila, da je smela z Meto v samotno, lepo hišico ob reki, v skrivnost tistih gozdov in veselo družščino Metinih bratov in sester, je bila Zdenka vsa srečna.

Na travnikih, v gozdovih, ob reki je kraljevala pomlad. Obe sta ljubili pomlad. Prve cvetlice so jima pomenile čudno radost, samota ob reki, ozelenele bilke sredi blatne mivke, splašene ptice v močvarah, to je bilo življenje. Krenili sta proti Metinemu domu, leno in počasi sta hodili in držali palico, sredi katere je bila obešena Metina torbica.

«Poiščiva že tiste vijolice, Meta!»

Meta je zdirjala preko travnikov, da jo je Zdenka komaj dohajala. Vzdolž travnika je dolga ograja mejila veliko tuje posestvo. Visoka drevesa na vrtu so se lahko vila v vetru in skozi vejevje je pritajeno in radostno šumljalo. Vsaj tako se je zdelo obema deklicama, ki sta radovedno gledali ob ograji na tuji vrt in občudovali zeleno popje na vejah in grmičevju. Obsežna žična ograja je segala prav do ceste, gosposka vila se je skrivala med drevjem. Vrtna pota so bila prazna in očiščena. Meta ji je raz-

ložila, da je vila prazna, ker prihajajo semkaj le poleti na počitnice. Drevesa so se lahko gugala v vrhovih in prijeten mir je skrivnostno obdajal samotno posestvo.

Na obeh straneh ograje so se skrivale vijolice. Toda lepše so bile onstran ograje. Meta in Zdenka sta govorili o njih že ves teden. Vratca konec ograje niso bila zaklenjena. Kakor dve skriti miški sta se splazili na vrt. Pozabili sta tuji vrt, čebele in metulje, skrivnostno belo vilo za drevesi. V ročicah sta tiščali kratka stebelca ponižnih dehtetič vijolic in iskali v travi novih bogastev. Preslišali sta hitri korak po vrtni stezi.

«Kaj je tam? He, kdo je na vrtu?»

Obstali sta in počenili. Če bi bil samo vrtnar, star godrnjav možic, bi se prav gotovo smeje izmuznili z vrta. Toda po stezi se je naglo bližal mlad gospod. Temne, črne oči so se mu iskrite v jezi. Izraz se je kmalu ublažil, ko je zagledal le dve majhni deklici, ki sta strmeli vanj in tiščali v rokah vijolice. Meta je skočila in se skrila za ograjo, Zdenka pa se je plašno dvignila in stala pred tujim mladim moškim kakor velika grešnica. Gledala je v tla, njen otroški obraz je bil resen in zbeگان, vijolice je dvignila pod bradico in se kradoma ozrla v gospoda, ki je stal tesno pred njo. Temne oči niso več jezno gledale. Nasprotno. Kakor bi se tajala vsa nejevolja ob pogledu na to plašno drobno ptičko, je zaigral rahel smehljaj okrog njegovih ust. Sklonil se je do Zdenke in ji od blizu pogledal v obraz. Svetli lasje so ji padali na tilnik in ramena, njene oči so bile tako sanjave in otroške in usteca so drgetala od bojazni. Gledala je samo črne oči, videla je smehljaj, in vendar ni bila hrabra.

«Ti, dekletce!» Pogledal jo je prijazno. «Jaz sem pa mislil, da so vaški fantalini, ki delajo škodo tu na vrtu. Kako ti je ime punčka?»

«Zdenka.»

«Pa ti nisi iz vasi? Ali sta prišli skupaj z onole? Napravili sta izprehod, kajne? In naše vijolice so vaju zapeljale. Le trgaj jih, Zdenka, in če kdo kaj poreče, reci, da ti je dovolil gospod Erik.»

Pogladil jo je po laseh. Najrajši bi se bil sklonil in poljubil okrogla otroška usta, ki so še drhtela. Zdenka ga je skrivaj ogledovala. Čudno jo je vabilo k temu tujemu človeku, k črnim očem, pred katerimi je trepetala. Zaupanje je bilo v nji, a bila je premajhna, da bi se tega zavedala. Hotela je kaj reči, pa je le gledala za njim, ko je odhajal po vrtu.

Meta je imela smešen obraz, ko jo je Zdenka našla za ograjo.

«Srečo si imela, Zdenka! Jaz sem že mislila, da te bo, ko je tako jezno gledal. No, pa te boža po glavi. Čudna jeza. Kaj sta govorila?»

Zdenka ji je rada ponovila vsako besedo. Zdelo se ji je, da je nekaj velikega doživela. Črnih oči ni več pozabila.

Mnogo pozneje, vsakokrat, ko je v daljavi zagledala visoka drevesa in skrito vilo s samotno dolgo ograjo, se ji je srcece v neznanem čustvu stisnilo in skrivaj je iskala med belimi vrtnimi stezami tisto postavo. Toda za vse na

svetu bi si ne bila upala več prestopiti vrtnega vhoda in pogledati v tiste temne oči, ki so jo takrat tako dolgo gledale.

Zdenka je dokončala gimnazijo. Meta je študirala dalje. V počitnicah je redno obiskala prijateljico Zdenko. Bila je še vedno resna, vztrajna, nekoliko nerodna. Zdenka pa je bila kakor bel metulj, prožna in vesela, zdaj resna in sanjava kakor lokvanj v jezeru. Nič več se nista spremljali po travnikih in gozdovih. Kratki so bili Metini obiski, a prisrčni. Le mladost ju je družila in spomini. Njuni življenjski poti sta bili različni. Ostalo pa je tisto materinsko varuško čustvo, v katerem se je Zdenka zibala kakor nekdanj in je kakor razvajen otrok pokoravala svojo trdo prijateljico. Meta je imela fanta, mladega medicina. Zdenki se je zdelo smešno, če je pomislila na to Metino ljubezen. Meta, in zaljubljena! Preokorna se ji je zdela, čeprav je imela nežno in občutljivo dušo kakor pomladno brstje. Pretrda je bila in premoška, mnogo bolj ji je pristajal učen pogovor ko zaljubljeno grljenje.

V parku, na nebu, v očeh je dihala pomlad. Tudi Zdenka jo je občutila. Hrepenenje je vstalo v njej po zelenih gozdovih in travnikih in prvih cvetovih. Bilo je komaj sluteno hrepenenje po ljubezni, kakor je bila oddaljena in komaj slutena pomlad v zelenem poganjajočem popju. Zadnji plesi so še vžigali srca in kradli noči. Zdenka je rada plesala. Tudi Meta ni zaostajala. Meta je bila srečna, v Zdenki pa je po vsakem plesu ostalo nekaj neizpolnjenega. Tako brezvsebinsko so minevale ure, smehljaji so bili očarujoči, a vsakdanji. Imela je mnogo plesalcev in poslušala je besede kakor šumenje, ki je sililo mimo njenega srca in jo zapuščalo. Zavidala je Meti, da je zaljubljena. V njej ni ostal noben spomin trojen. Smešni ali neduhoviti, vsakdanji ali prelaskavi so ji bili vsi ti pogovori, vsi pogledi.

Zdenka je plavala v valujočem tangu sredi ostalih parov in tožeča melodija jih je družila. Imela je dobrega plesalca, zabavnega mladega profesorja, in prav prisrčno se je včasih zasmejala njegovim opazkam. Bila je lepa. Svetli lasje, nekoliko potemneli, so bili zviti nad rožnim ušesom in majhne kodre, ostali pa so se v lepi liniji lahko usipali na tilnik. Bela obleka, lahka kakor veter, je še podčrtavala njeno mladost.

Nenadoma se je izresnila. Preslišala je profesorjev dovtip in hitro okrenila glavo. Še enkrat je pogledala proti stebru. Tam je stal in jo gledal. Le njo. Sledil ji je s svojimi črnimi očmi. Ni jih pozabila. Čeprav je bila takrat še dekletce. Tudi pozneje ga je še videla v mestu, dvakrat, trikrat, a je ni opazil. Zdal pa je stal pri stebru in Zdenka ni znala več plesati.

Vedela je, da pride ponjo. Čutila je to. Bala se ga je in vleklo jo je k njemu. Erik! Tako mu je ime. Ni pozabila tega imena. Takrat je bila še otrok in bala se ga je. Toda čemu se ga boji še danes in zakaj je ta strah tako čudno sladek?

Plesala sta. Zdenka je drhtela v njegovih močnih rokah in se ga ni upala pogledati. Med plesom ni mnogo govoril. Bil je resen in nepopustljiv s svojim črnim pogledom. Čutila se je kakor ptičica, ki jo drži ta človek v dlani. Vsak hip jo bo izpustil na svobodo, in vendar ta ptička trepeče. On pa je gledal njen obraz, njene sanjave oči in usta in se jih ni mogel nagledati. Govoril je resno in plesu nič primerno. Tudi ji je povedal brez ovinkov, da jo je videl že ob vhodu, kako pleše, in da nočjo še ni z nobeno plesal. «Prišel sem na ples slabe volje zaradi neprijetnosti v poslu, zdaj pa sem tako...» Hotel je reči «srečen», pa se mu je zdelo za prvo uro poznanstva pretirano. Potajil se je v svojem veselju in je izgovoril: «zadovoljen».

Zdenka je čutila, da mu ugaja, in tega ni mogla prav verjeti. Tako nedosegljiv ji je bil in bala se ga je. Prav te bojazni si ni mogla razložiti. Tako ji je bil všeč, vse na njem ji je ugajalo, njegova resnost in umirjenost v gestah in besedah, njegov obraz, njegov milujoči pogled, in vendar se je odmikala njegovim očem. Bila je tako ljubka v svoji zadregi, tako odkrita v pogledih, ki so priznavali vse in povedali vse, da se je Erik nasmešnil in jo vprašal za ime.

«Zdenka.»

«In vi ste Erik...» Zdržnila se je. Zašla je, kamor niti najmanj ni hotela. Začudil se je in jo vprašal, ali ga pozna. Prišla sta do cvetličnega paviljona. Podaril ji je šopek vijolic.

«Ali mi poveste?» je vtrajal. Stisnila je vijolice pod bradico in ga plašno pogledala. Svetli lasje so ji obkrožali obraz in tako ljubko otroško ga je prosila z očmi. Njegove črne oči pa so čakale odgovora.

«Poznam vas, že dolgo. Mnogo let. Nekoč sem trgala vijolice ob ograji vašega posestva, in vi...»

Obstala je in se nasmejala v zadregi. «Oh, saj se vam bo zdelo smešno. Ampak jaz imam dober spomin. Tudi za take malenkosti», je popravila.

«No, in kaj sem jaz potem...?» je napeto vprašal Erik.

«Vi ste pač... zalotili ste naju z Meto, in jaz sem mislila, da me boste pretepli, tako ste gledali. Pa me niste. Še...»

Na pol se je obrnila v stran in se sramovala svoje detinske govornice. Rada bi mu bila ta lepi spomin vse drugače povedala. Toda njegove oči so jo spravile iz ravnovesja.

«Jaz pa sem vas gledal kakor božjega krilatca in vas božal po laseh, kajne, mala Zdenka? Tako je bilo, in vi ste tisti krilatec, tista drobna princeska z zlatimi lasmi in vijolicami pod bradico, prav taka, kakor ste zdaj. In tista mala punčka se je mene spominjala vsa ta leta. To imenujete malenkost? Ali imenujete to tudi malenkost, da sem vas nočjo našel?»

Zdenka je molčala. V njenem mladem vročem srcu je bila pomlad, cvetoča in omamna. Na njenih prsih so cvetele vijolice.

NAŠA ANKETA

Živimo v stoletju otrok, tako pravijo nekateri. Več skrbi posvečamo otrokovi vzgoji, več žrtvujejo starši za otrokovo izobrazbo in tako dalje. Ne vemo pa, kako se otroci sami pri tem počutijo. Gotova bo zanimalo vse matere, kaj nam bo odgovorila mladina na naše vprašanje:

«Kako si s svojimi starši zadovoljna (ali zadovoljen)?»

Mladi ljudje naj nam odkrito odgovorijo. Uredništvo se zavezuje, da ne bo izdalo imena dopisovalke ali dopisnika, in bo objavilo tudi nepodpisane dopise, seveda če bodo dobri in primerni za objavo. S tem omogočamo vsakomur, da brez strahu odkrito pove svoje mnenje. Dopisi naj bodo kratki in jedrnat. Dopisovalka naj predvsem navede, kaj ji je pri njenih starših posebno všeč, kaj graja, česa pogreša itd.

Naše ankete se smejo udeležiti tudi starejši ljudje, seveda tudi starši, ki naj spet pojasnijo, česa so v svoji mladosti pogrešali in kaj jim je bilo najbolj v prid.

Odgovore začnemo objavljati v prihodnji številki.

"Dobro, da si tu!"

Poglavje iz romana.

Človek je tedaj samo še žival! Žival v krvi in znoju — nad katero bolečina neusmiljeno vihti svoj bič. Na Renatinem čelu so stale velike kaplje. Njena usta so bila ozka, zobje so se zagrizali v ustnice in droben curek krvi je polzel čez blede kožo po bradi proti vratu.

«Ali bo še dolgo trajalo, gospod doktor?» je vprašala vsa izmučena.

Zdravnik je sočutno zmajal z glavo in tolažeče dejal: «Kmalu bova opravila!»

Renata se je oklenila teh sirotnih besed. Komaj je že prenašala grozne porodne bolečine, vendar ni hotela še prav pokazati svoje globoke iznemoglosti.

Pred dvanajstimi urami se je pričelo — in ni niti bilo tako težko in boleče, kakor je pričakovala. Toda zadnji dve uri je presegalo njene moči.

Neizrečno je bila utrujena — že tako dolgo ni nič spala, zakaj bič bolečin je neprestano švigal nad njo in udarjal po njej.

«Malo kave bi rada! Tako sem opešana!» je zastokala. Usmiljenka je nejevoljno zmajala z glavo.

«Kavo pri porodu?» je rekla očitajoče.

Renata ji ni mogla odgovoriti, nov popadek ji je raztrgal vse misli.

«Hitro, naročite kavo, sestra! Pa takoj!» je ukazal zdravnik, ki je prisluhnil porodničnemu srcu. Njegove oči so pretile.

«Če si ta do smrti utrujena gospa želi kave, je vaša sveta dolžnost, da ji jo preskrbite! Odgovoren sem jaz!» je pristavil in pomislil sam pri sebi: «Kaj se tebi sanja o tem trpljenju, staruha, ki nikdar nisi smela roditi otroka!»

Doktor Wiemann je ponudil Renati svoj laket in dejal: «Kar pošteno me uščipnite — to vam bo ublažilo bolečine — jaz pa nemara še čutil ne bom!»

Nasmehnila se je v solzah in vprašala: «Športnik?»

«Seveda! Jahač in rokoborec!» je odgovoril Wiemann. Potem so novi popadki prekinili pogovor.

Že dvanajst ur je zdravnik tako kratkočasil svojo pacientko s čudnimi pogovori, katere so stalno prekinjale bolečine, ki jih je Renata vztrajno prenašala.

«Razumna žena!» je pomislil Peter Wiemann. «Toda nežna, zelo nežna!» Potem pa se je globoko čudil moči in obvladanju mlade gospe, ki je porajala svojega prvega otroka.

Pred nekoliko dnevi se je bila oglasila v bolnici, se dala preiskati od njega in ga prosila, naj bi rodila v njegovem oddelku.

Ime ji je bilo Renata Godehusen. Prišla je iz Hamburga.

«Nekaj tu ni v redu!» je premišljeval Peter Wiemann. «Kje je pa mož? Preklet norec mora to biti, da pusti tako ženo samo na pot!» je sklenil svoje misli.

Ravnal je z Renato kot s pacientko, ki je potrebna njegove pomoči. Morda je bil celo malo nežnejši z njo kakor z drugimi.

«Ženski zdravniki ne smejo biti preveč prijazni!» To ne ravno lepo spoznanje si je bil kot mlad in simpatičen zdravnik osvojil v praksi. Zato je bil hladen s svojimi bolnicami, zlasti takrat, če so bile mlade in lepe.

Bil pa je Peter Wiemann dober poznavalec ljudi. Zato je napravil pri Renati izjemo. Bil je nežen in zelo oprezen z njo in se ni bal, da bi utegnila napak razumeti njegovo dobroto.

Prišla je kava. Sestra jo je prinesla z ozlovoljenim obrazom. Ujezila jo je bila «neumestna» odredba. Molek je osorno zarožljaj, ko je trdo postavila skodelico na mizo.

Wiemann je oprezno vlijl Renati črno tekočino v usta; hvaležno je pila poživiljajoči strup.

«Degenerirane ženščine!» je rekla in pokazala pri tem nase.

«Niti otrok ne dobiš brez komplikacij! Na Sumatri domačinke s to naravno zadevo ne delajo takih komedij!»

Wiemann se je moral prisrčno nasmehnuti. To nežno, od bolečin razrvano bitje je še vedno imelo kaj za bregom, celo misliti je utegnilo med dvema popadkoma. Pogumna žena! Materi bo moral povedati o njej...

Toda potem je postajalo trpljenje hujše in hujše. Treba je bilo dati injekcije.

«Čemu pa to?» je stokala Renata. «Diši po mesni omaki!» Ali odgovora ni počakala. Rdeče je zaplamenelo pred njenimi očmi in že ni mogla več misliti.

Doktor Wiemann je pomežiknil svojemu asistentu — pogovor z očmi med dvema zdravnikoma — da je pripravil masko.

Treba je bilo poseči, sicer bi jima gospa umrla pod rokami ali pa bi se zadušil otrok.

«Kričite vendar! Saj tega ni mogoče vzdržati!» je nahrulil Wiemann Renato. Mrzle znojne kaplje so mu stopile na čelo.

Še enkrat je Renata odprla oči in zahropila: «Kričim, če hočem, idiot!» Potem se je poveznila maska čez njen spačeni obraz: sladek, ostuden vonj je silil vanjo. Vse je šumelo okrog nje, kakor da si gorski studenček čez skale in kamenje proži pot v dolino...

Še enkrat se je vzpela Renata in zakričala z nadčloveškim naporom: «Otroka hočem!»

«Zbudite se, gospa Godehusen — zbudite!» Tako so poklicali Renato spet v budno življenje nazaj. Rada, nad vse rada bi bila še spala, toda zdravnikov glas je zvenel zapovedljivo.

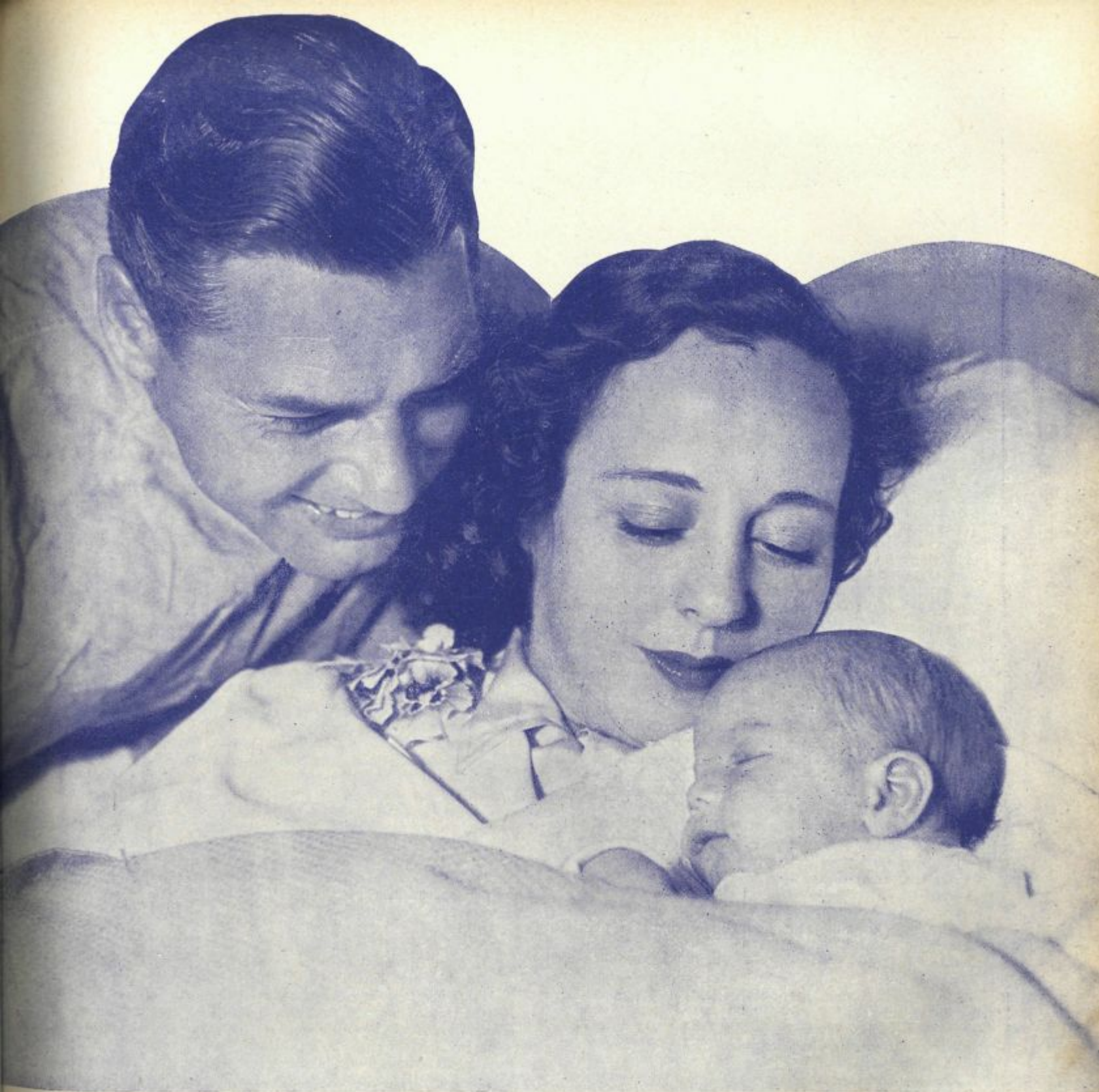
«Zbudite se — zbudite!»

Renata je odprla oči. Njen prvi pogled je dosegel gospo pastorjevo, pri kateri je bila preživela svoja otroška leta in ki je sedaj prišla, da bi bila pri njej v njeni težki uri.

Renata se je nasmehnila in ji hotela pomoliti roko, toda nedostajalo ji je moči.

Okrenila se je k zdravniku: «Otrok, gospod doktor?» «Deček je, ljuba, spoštovana gospa! Sedem funtov tehta in 57,8 centimetra je dolg — krasen fantek!»

«Videti ga hočem!» je zaihtela Renata.

Vse se je srečno izteklo

Foto Paramount

Usmiljenka je hotela nekaj ugovarjati, toda iz Renatinih oči je spet švignila proti njej energija. Tiho je odckljala po otroka...

«Moj otrok!» je komaj slišno rekla Renata, opazujoč majčkeni sveženj rožnatega človeškega mesa.

«Otrok moj!» je ihtela in val neskončnega veselja je preplaval njeno srce.

Solze so ji tekle čez zgarani obraz, ko je poljubila drobno bitje, ki je po tisočih bolečinah postalo popolnoma njena last.

Oprezno je božala z nežnim puhom poraslo glavico, poljubljala drobcene ročice in nožice in vprašala: «Ali je tudi čisto zdravo, gospod doktor?»

Peter Wiemann se je nasmehnil: «Slovesna častna beseda — vse ima, kar je treba, in pri najboljšem zdravju!»

Renata je onemogla omahnila v blazine, stisnila k sebi svoje malo človeško bitje, globoko vzdihnila in nežno pa iskreno rekla: «Dobro, da si tu!»

Prevedel d'Artagnan.

Duhovnik Peter

Duhovnik Peter je poleti popoldne rad sedel za župnijskim vrtnom na klopi in zrl v svet. Videl je zlato žitno polje, polno plavic in rdečega maka, rožaste in bele lehe detelje, zelene travnike, pretkane z neštevilnimi cveticami. Videl je temni gozd in nekje v daljavi modrikaste gore, videl je malo oddaljeno veliko jezero, ki se je svetilo kakor srebrna pločevina na soncu. Na jezeru so plavale divje raze in pribe. Jezero je bilo prostrano, tiho, sanjavo in lahno vzvalovljeno od vetra. Vse to je bilo neskončno mirno, tiho, prostrano, brezmejno, kakor da posluša veter in šum travnikov in vode, kakor da je polno neke čudne velikanske opojnosti...

Duhovnik Peter je gledal in gledal: spočetka je ločil žitno polje od travnikov in gozd od vode, počasi pa se mu je začel ves ta veliki in raznoliki svet zlivati, spajati in se izpreminjati v eno samo barvo: žito, cvetlice, trava in tihi kolobarji jezerskih valov ter kričече jate prib in prosojni oblaki in jasno modro nebo — vse to mu je polnilo oči in povzročalo v njih najslajši občutek. Duhovniku Petru se je zdelo, da ne vidi več resničnega sveta, temveč samo dušo sveta.

In potem se je ta privid začel izgubljeni in razblinjati v slike, ki so mu vstajale v spominu, kakor jih je nekoč gledal. V duši duhovnika Petra so se jasnili velikanski morski valovi z ladjami in prostrani zameti v puščavi; zašumele so mu cedre Libanona in palme arabskih oaz, vstajale so v njem molčeče piramide in ognjeniki z rdečimi šopki plamenov na vrhu. Pojavljala so se mu vzhodna stobarvna mesta, starodavni ljudje in prečudne živali. Kar nenadno pa ga je njegov ljubljencek, ki ga je poslala gospodinja, sedemletna sirota Nacek Znajda prebudil iz sanj:

«Častiti!»

«No... no... Kaj je?»

«Spali ste, častiti?»

«Eh, samo malo dremal sem.»

«Gospodinja vas prosi, da bi prišli domov.»

«Da, da, takoj pojdem.»

«Častiti!»

«No, kaj?»

«Alj hodi gospod Jezus po nebesih kakor vi, častiti, po zemlji?»

«Da.»

«Pa je bos?»

«No, seveda. Čemu bi nosil čevlje, ko je tam toplo?»

«Pa je velik?»

«Ho, ho! Kakor svet!»

«In kadar udarja strela, mu leti med prsti nog?»

«Kajpak, kajpak.»

«Pa je dober?»

«Ho, ho! Kakor med!»

«In je med dober?»

«Kaj ga nisi še nikoli pokusil?»

«In Bog?»

«Bog je tudi dober.»

«Še bolj dober?»

«Ne, enako, enako dober.»

«In kako velik je Bog?»

«Tako, kakor gospod Jezus.»

«Častiti!»

«No, kaj?»

«Gospodinja vas prosi, da bi prišli domov.»

«Da, da, že grem.»

«No, torej pojdite. Dajte mi roko. Počasi, ker ste stari.»

In Nacek je prijel duhovnika Petra za roko pa sta šla po stezi proti župnišču ter se resno in mnogo pogovarjala.

Kaplan, zaposlen s službo božjo in človeško, mu je bil majhna opora, ker je noč in dan študiral bogoslovne knjige. Zato duhovnik Peter ni dosti utegnil misliti na smrt, zlasti še ker je zmeraj pravil, da gospodu Bogu ne odpusti niti dneva od sto let. Toda nekega jesenskega večera, ko je sonce zašlo, je duhovnik Peter, ki je precej dolgo sedel molče na vrtni verandi, kakor bi dremal, nenadno obrnil glavo k organistu, ki mu je sedel nasproti, in mu rekel z resnejšim glasom kakor sicer:

«Gospod Dziengielevski, zdi se mi, da moram iti.»

«Kam neki, častiti?»

«Bolj daleč, kakor je od tod do župne pisarne. Tja!» In pokazal je z roko proti zidu pokopališča.

Dziengielevski je ostrmel.

«Kaj to pripovedujete, častiti? Če naj povem resnico, to se niti ne spodobi! In še morda ob zli uri...»

«No, boste videli gospod Dziengielevski, da moram iti. Čas je že.»

«Ko bi se rajši ne rogali Bogu, častiti!»

«Saj je res že čas. Danes zjutraj sem se spovedal, kakor da bi to vedel! In tudi pri obhajilu sem bil. Opravil sem. Po gospoda kaplana tudi še lahko pošljemo, a prosite ga, naj oprostí, ker bo gotovo sedel pri svojih bogoslovnih knjigah. Taki naj bodo župniki in kanoniki, in ne jaz, staro omelo.»

S polja je vela dišeča jesen in slišati je bilo tih, enoličen pih vetra.

«Gospod Dziengielevski — je rekel starček.

«Prosim, častiti.»

«Poslušajte, toda ne mene, ampak svet. Slišite, kako šumi? Zdi se mi, da čujem, kako gre ves ta veliki stroj, ki ga je Bog sestavil in ga večno vodi. Na oseh se vrtijo planeti in sonce, vse gre svojo pot in šumi. Ves svet šumi. In On, stvarnik in večni strojevodja, posluša in se veseli. Le pomislite, gospodo organist Matija Dziengielevski, kako ogromen, čudovit mora biti ta šum. Vi mislite, da je to kakor mlin na veter, a je v resnici kakor tisoč, kakor milijon takih mlinov. Ho! Ho! Kakor vsi valovi morja in vsi viharji Sahare skupaj. Samo poslušajte...»

«Poslušam, častiti.»

«Slišite?»

«Slišim, kako se veter podi po vrtu.»

«In tega šuma sveta, tega velikanskega stroja ne slišite?»

«Ne, oprostite, častiti.»

Duhovnik Peter je nekaj časa molčal, potem pa spet začel: «Odstranite, gospod organist, tole desko, naj pride sem kar največ vonja s polj. Tam, tam mora biti prekrasna svetloba in angelski zbori in rajski vonj in nešteto čudes, toda tam ne bo naših polj, tam ne bo vonja z mojega vrta... Večnost je dolga, toda petdeset let tudi pes ne preskoči... Podprite ta mlada drevesca in ovijte hruške pozimi s slamo... Gospod organist, bil sem v Sveti deželi in v Arabiji in v italijanskih pomarančnih nasadih, ampak takega vonja kakor tu pri nas ni bilo nikjer. Gospod Dziengielevski!»

«Prosim, častiti gospod.»

«Ali že vzhaja mesec?»

«Menda že.»

«Ali je jasen? Ne morem se namreč obrniti v to stran.»

«Jasen.»

«Hvala Bogu! Nerad bi umiral ob slabem vremenu.»

«Jej, gospod, kaj...»

«Tiho, gospod Dziengielevski, organist, tiho! Mesec bo svetili duši, da pojde po jasni poti. In bo dobro, če pojde z verande. To je, kakor da gre s polja. V našem rodu je malo-kdo ugasnil na postelji. Ugasnili so na polju. Prav je, da so dokončali: zakaj kdo ve, kaj bi se bilo z njimi zgodilo. Nič

Fot. Lojze
Erjavec

Jutro v plani- nah

ni vredno plemstvo brez plemenitosti v duši. Da, gospod Dziengielevski.»

«Poslušam, častiti.»

«Oblecite me v novo mašno obleko, pripnite jo z zlato zaponko, dajte mi kanoniško verižico okoli vratu in vojaška odlikovanja na prsi! Pečatni prstan pustite na prstu, naj gre z menoj... Zasujte me s cveticami, natresite name mnogo materine dušice, ta diši, in h glavi mi denite narcise. In mojo sabljo, gospod Dziengielevski, zloomite, ker sem poslednji iz rodu... Kaj pa se cemerite, gospod Dziengielevski?»

«U-u-u... ko mi pa, častiti, naravnost režete srce...»

«Ali pa, veste kaj, gospod Dziengielevski? Škoda je lomiti sabljo, denite mi jo, ampak da ne bo videl gospod kaplan, pod mašno obleko. V roko križ, ker sem samo duhovnik, ampak tja, ob bok, sabljo... Ali čutite, kako diši z mojega vrta, gospod organist?»

«Ču-tim... ča-sti-ti.»

«Oporoka je v pisalni mizi. Vse je v redu. Zmeraj mislite, gospod organist, na zalivanje cvetic in pogledjte večkrat na vrt. Ničesar ne prodajajte, nikogar ne izganjajte! Za vse je fond. Za berače in beračice, za sirote in pohablence. Vse naj ostane, kakor je, dokler ne izumre. Jaz sem imel eno srce za ves svet. Mladič srne brez matere je prav tako vreden usmiljenja kakor malo dete. Bog je vse ustvaril, vse ljubi in za vse ve. Gospod Dziengielevski...»

«Prosim, kaj ukazujete, častiti gospod?»

«Belea pošljite gospodu Stremieskemu v Topolice. Bog obvaruj, ne prodajajte ga. Bo vsaj v dobrih rokah. Njegov ded je pri dobri volji izbil gospodični Bronislavi srebrno kanglico iz rok, ji padel pred noge in potem je postala moja stara mama. Od tod se poznamo. Rjavca naj si vzame poročnik Kotwicz — to je jahalni konj. Morda bo Bog dal, da bosta slišala drugačno trobljenje, kakor je današnje... Ho, ho!... Pipa z Marijo Antoinetto in bronasti tintnik z Napoleonom dajte gospodu kaplanu. Iz mojega premoženja napravite ustanovo za vzgojevalnico, in vam, gospod Dziengielevski, sem zapustil dva bika, deset tisočakov in še to in ono; tu imate še iz tople roke tobačnico z rubinom, da se boste spominjali starega duhovnika.»

«Uu, uu, častiti gospod!...»

«Ne poklekajte predme in ne poljubujte mi rok! Vsi smo enaki. To vam dajem zato, ker nimam več. To mora biti tako, in konec! In nikar se tako ne cemerite, gospod Dziengielevski, ker boste prebudili ljudi. Ves dan delajo, potrebno jim je spanje. Tudi jaz sem garal polovico svojega življenja, zato moram iti spat. In vendar je to tako čudno. Človek ve,

da mora umreti, a vzlic temu... Mene morda jutri ne bo več tu, toda zaradi tega ne bo padel niti list z drevesa, niti eno stebelce trave ne bo ovenelo. Pa vendar izhaja vse iz edinega Boga in vztraja v Bogu... Ničemurnost ničemurnosti je človek in vse je ničemurnost... Eno leto, morda dve se bodo ljudje spominjali, potem pa bodo pozabili. Naj! Samo da milosrdni Bog ne pozabi name... Vse drugo je postranska reč!

Živo se še spominjam, kako sem se prvi dan po prihodu izprehajal v gabrovem drevoredu na vrtu... Takšni so bili ti gabri, kakor so danes. Petdeset let, približno pol človeške dobe... Niti verjeti ne morem, da bo ta pšenica tako ravno rastla, pa vendar bo... Toliko let. Koliko ljudi sem krstil, koliko jih pokopal!»

Skozi vinsko trto okrog verande je začela vhatjati mesečina, tiha in srebrna. Listje je v vetru šumelo. Duhovnik Peter je zrl nekaj časa kvišku, potem pa mu je glava klonila na prsi in gospod Dziengielevski, ki so mu debele solze padale na brado, je slišal, kako je starček šepetal:

«Nič ne pomaga, nič ne pomaga, moramo iti. Danes je večer, jutri bo jutro, a moramo... Kako me ta mesec gleda... Kakor da mi javlja nebeško jasnost... Toda kdo ve... nikoli se nisem ničesar bal, tolikokrat sem zrl smrti v oči, in vendar me je nekako groza... Moj Bog, bodi mi grešniku milostljiv...»

Glava mu je padla na prsi in nekaj časa je molčal, potem pa je dvignil glavo in izpregovoril z močnim glasom:

«Gospod Dziengielevski, kadar odpojo «Requiescat in pace», ukažite, naj zagrmijo vsi župni možnarji... Spominjam se, kako je nekoč v marcu drevil proti meni dragonski častnik in kako sem mu to poplašal, s krvjo. Toda to je bila častna zadeva, gospod Dziengielevski... Popravite stenj v svetilki pred Materjo Božjo sedmerih žalosti... Tako...»

Nato je duhovnik Peter zamežal in začel dremati, organistu pa se je zdelo, da pada glava starčku niže in niže ter da tudi slabše diha. To je trajalo nekaj časa; gospod Dziengielevski je postal nemiren in je hotel že poklicati gospodično Capikóvno, ko je ura bila pol desetih in se je med vrati pojavil mali Nacek v srajčki in platnenih hlačkah. Stopil je počasi k stolu duhovnika Petra, mu lažno stresel roko in ga ogovoril:

«Častiti gospod! Pojdite! Gospodinja vas prosi, da greste spat, gospod. Pojdite, dajte mi roko! Počasi, ker ste stari. Gospod!»

Ker pa se duhovnik ni zganil, niti ni odgovoril, je Nacek pogledal gospoda Dziengielevskega ter ga vprašal:

«Gospod organist! Kaj je morda častiti gospod umrl?»

Usmilite se sirote!

zgodnjih popoldanskih urah se je ob vsakem vremenu pojavilo na predmestnih ulicah drobno sedemletno dekletce in prosilo ljudi miloščine.

«Prosim, usmilite se sirote, ki ji je umrl oče in ki ima mater v bolnici!»

Le redko ji je kdo kaj dal. Bili so je že preveč vajeni, da bi jo bili sploh opazili. Pač pa se je večkrat zgodilo, da jo je ustavil kdo izmed starejših ljudi, ki so hodili tja na izprehod, in ji rekel:

«Lažeš! Še ni dolgo, ko si trdila nasprotno: da ti je umrla mati in da je

oče v bolnici.»

Pristopili so še drugi ljudje.

«Tako majhna, pa že laže!»

«Le kaj bo iz nje!»

Navadno se je oglasil še kdo, ki jo je poznal:

«Komarjeva Lizka je iz Samotne ulice. Njen oče je voznik in velik pijanec, mati je hroma.»

«Nimamo svojih skrbi dovolj, še otroke pijancev bomo redili!» je vzkliknil četrti.

Lizka je skrila svoje suhe ročice pod predpasnik in uprla okrogle modre oči v ljudi, ki so jo resno in zaskrbljeno gledali kakor svetnike iz pratike.

«Prav nič se ne sramuje, le pogledajte jo!»

Lizka se je počasi obrnila in že oddrobnela nasproti ljudem, ki so prihajali po ulici. Predolgo in preširoko krilce se ji je zapletalo med suhe noge, da je bila bolj podobna pritlikavi stari ženicici kakor otroku. Tudi ruto je imela na glavi nazaj zavezanō kakor stare mamice in vse na njej je bilo staro.

«Prosim, usmilite se sirote!»

Lizka ni pazila, kaj bo rekla, ali ji je umrla mati ali oče in kdo izmed njiju je bolan. Resnica je bila le, da je bila mati dolgo let perica, da se je po pralnicah nalezla sklepnega revmatizma, da so ji noge ohromele in da je bil oče pijanec. Kar je zaslužil, je tudi zapil.

Stanovali so na koncu predmestja, kjer se hiše ne drže več druga druge, kjer se po polomljenih plotovih suši strgano perilo in kjer se po smetnih dvoriščih pode bosu in blede otroci.

«Prosim, gospa, usmilite se!»

Lizka je trdno sklepala drobni ročici in spremljala nekaj korakov ljudi, ki so prihajali mimo, nato pa pohitela drugim nasproti.

Včasih se je je vendarle kdo usmilil in ji podaril pet in dvajset par, včasih celo dinar. Lizka ga je takoj shranila v žep na notranji strani predpasnika in spet pričela:

«Oče je umrl, mati je v bolnici.»

Le resnice ni Lizka nikdar povedala. Resnica je bila grozna, zato tudi ni hotela, da bi kdo vedel zanjo. Pekla jo je in žgala, njena usteca je niso mogla izgovoriti.

Ali naj mar pripoveduje ljudem, da lazijo po temni vlažni sobi, kjer kuhajo in spijo, ponoči ščurki, čez dan pa pajki, da pride oče vsako noč domov pijan ko klada, da jo zbudi in pretepe, če ni večerje na mizi, da spita z materjo skupaj na eni postelji, na preperelih, smrdljivih cunjah, da mati ne more hoditi in da le s težavo in počasi pridrsa od postelje k mizi, od mize k štedilniku?

«Oče je umrl, mati je v bolnici.»

Vse drugo, samo resnice ne!

Resnica pije krj drobnemu, suhemu telescu, resnica je svinčen črn oblak, ki zakriva Lizki sonce.

Vse do večera je begala za ljudmi iz ulice v ulico in pazila, da ni zašla tja, kjer se začenja mesto. Tam je stal stražnik in jo že od daleč srepolil.

Počakala je še, da so se pričeli vračati ljudje z dela, in šele ko so se ulice izpraznile, se je napotila proti domu. Toda spotoma je morala še nakupiti, kar ji je bila opoldne naročila mati. Poiskala je varen kotiček na zapuščenem dvorišču ali pa se je skrila za veljkimi vežnimi vrati. Počenila ali sedla je na tla in stresla denar iz žepa. Vedela je, da so štiri petindvajsetparsi novci dinar, zato jih je položila po štiri in štiri skupaj v vrsto na tla in jih preštela. Zdaj je morala še izračunati, ali bo dovolj za hleb kruha, za klobaso za očeta in za vžigalice. Včasih pa sploh ni računala. Najprej je kupila kruh in klobaso, tisto najbolj poceni, in če je še kaj ostalo, pa še druge reči. Da je le bilo za kruh in klobaso za očeta!

Ko je prišla domov, je bila utrujena, da je komaj stala. Noge so jo peklo, vse telo jo je bolelo.

Ob lepem vremenu jo je pričakovala mati navadno na pragu. Sedela je tam z rokami v naročju. Sam Bog ve, kako je pridrsala do vrat!

Vsi dnevi so bili za Lizko enaki. Dopoldne je šla v šolo, popoldne pa na ulico. Kadar se ji je zazdelo, da jo ljudje že preveč poznajo in da sploh ne slišijo več njenega prosečega glasu, je šla v drugo predmestje. Tedaj je prihajala še bolj trudna domov. In če je bila zima in dež, jo je še zeblo do kosti.

Neki večer pa je Lizka rekla materi:

«Mama, jutri ne pojdem v šolo. Ne jutri in nikdar več!»

«Zakaj ne, Lizka? Saj veš, da moraš.»

«Ne pojdem, mama. Otroci me zmerjajo in oponašajo.»

«Zatoži jih! Učitelj jim bo že povedal, da ne smejo.»

«Ne bom jih tožila in tudi šla ne bom!»

Stisnila je drobne pesti in odločno gledala materi v oči.

Materi je bilo hudo, rada bi jo bila pritegnila k sebi in ji pobožala drobna lička, pa je samo rekla:

«Pote pridejo, Lizka, če ne pojdeš.»

«Naj pridejo!»

«Kar hodiš v šolo, te zmerjajo in oponašajo. Potrpi, Lizka, saj ne bo večno!»

«Ko bi oponašali samo mene, bi še potrnela, toda...» Lizki so solze zalile oči.

Mati je razumela. Oponašali so tudi očeta pijanca in mater pohabljenko.

«Stopi, Lizka, k meni!» je rekla mehko.

Lizka je pristopila, pokleknila in skrila drhteči obraz v materino krilo.

Ko sta ponoči ležali skupaj, tesno druga poleg druge, sta molčali, toda spali nista.

Lizka je še vedno videla v duhu pred seboj sosedovega Karla, kako je oponašal pred šolo njenega očeta. Kolovratil je z ene strani ceste na drugo stran in mahal z rokami. Njegova sestra Lenka je počasi drsala za njim, da se je prašilo za njo in glasno ječala. Kolarjeva Verica iz prvega razreda je drobnela za Karlom in Lenko, sklepala ročici in prosila:

«Usmilite se sirote, usmilite!»

«Poglejte Komarjevo družino, pogledajte!» so vpili otroci in se od smeha tolkli po kolenih.

Bratca, ki mnogo obetata

Lizka je stala ob strani. Kakor oster meč ji je prerezalo srce žalostno spoznanje:

«Saj res, to smo mi trije: oče, mati in jaz!»
Lizka je vedela, da mati ne spi, zato je vprašala:
«Mama, zakaj ne spite?»

«Ne morem, otrok, oče me skrbi. Po navadi se je še vselej vrnil pred deseto uro domov. Nocoj je pa že blizu polnoči in še ga ni.»

«Morda pa je kam zašel in tam zaspal. Nič ne skrbite!»
Mati je globoko vzdihnila.

Šele proti jutru sta zaspali. Toda kmalu ju je zbudilo trkanje na vrata. Prišla je soseda in povedala:

«Moža so vam odpeljali v bolnico, gospa Komarjeva. Zgrešil je pot; na nasipu ob vodi mu je zmanjkalo tal.»
Lizkina mama je tiho kriknila.

«Ubil se je, ali ne?»

»Ne vem,« je rekla soseda, «morda ga še rešijo. Še dobro, da je padel na prod in ne v vodo. Prav gotovo bi se bil utopil!»

Ko so se spet zaprla vrata za njo, sta se mati in Lizka molče spogledali, nato pa tiho in pridušeno, zajokali.

Lizka, drobno sedemletno dekletce, rednica družine, zasmehovana in zaničevana beračica, je popoldne zvedela v bolnici, da je oče umrl.

Drugi dan je spet kakor po navadi sklepala ročice in prosila, le da je tokrat rekla:

«Usmilite se sirote, ki ji je umrla mati in ki ima slepega očeta!»

Resnice, ki ji je ležala kakor mrzla kača na srcu, pa ni mogla povedati.

Robert Anton — Iv. Vuk:

*Pravljica o
blagajniku
pelinarne*

V nekem starem gradu sta živeli babica in vnukinja Reneta. Babica je tipkala in tako služila kruh, da sta živeli. In tipkala je babica na starem pisalnem stroju in grad je bil nero-

mantičen, zgrajen iz betona z nešteti stopnicami brez luči, ali vendar s centralno kurjavo in tekočo vodo.

Reneta je prišla iz šole.

«Kaj pišeš?» je vprašala babico.

«Odgovarjajoč na Vaše cenjeno pismo...» je govorila babica in tipkala naprej.

Tako je potekal dan.

Zvečer se je mala pisarna izpremenila v spalnico. Divan se je izpremenil v posteljo. Reneta in babica sta ležali skupaj. Reneta se je ta večer ves čas izpraševala, ali naj babici pove, da je danes zaslužila deset šilingov. Pomagala je namreč sošolki bogatih staršev v latinščini in matematiki. S temi desetimi šilingi se lahko udeleži s tovarišicami izleta, lahko kupi dvajset indijanskih krapov, s sladko smetano

oblitih. Ko bi sploh mogla pojesti vseh dvajset krapov naenkrat!

Babica pa premišlja: Jutri zjutraj pride blagajnik, ki pobira za porabljeni plin denar. Denarja pa nima. Kaj bo, če zapre plin?

Babica je vzdihnila.

«Kaj premišljuješ?» je vprašala Reneta.

Babica je molčala.

«Babica...»

Glas Renete je bil zdaj kakor glas majhnega otroka. «Že dolgo mi nisi pripovedovala pravljice.»

«Prevelika si že za pravljice», je rekla babica.

«O, večkrat si dejala, da človek za pravljice ni nikoli prevelik.»

«No, dobro! Kakšno pravljico naj ti pa povem? Tisto o zvočnikih? Tisto o princesi in kraljiču? Ali o blagajniku plinarne?»

Reneta je imela tanka ušesa. Ko je babica rekla «o blagajniku plinarne», je začutila, da je to nekaj v zvezi z vdihom, ki se je malo prej izvil iz babičinih prsi.

«Prosim, povej mi pravljico o blagajniku plinarne», je zaprosila Reneta.

Noč je, tema in glas babice plava nežno po mali spalnici.

«Blagajnika plinarne poznaš. Tako nekako med sedmo in osmo uro zjutraj ga moraš po navadi srečati. Prijazen je njegov obraz in ob trebuhu mu visi torbica. Pod pazduho pa nosi knjižico z računi, na katerih je zapisano, koliko kdo dolguje za plin.»

«Da», je rekla Reneta. «Danes sem ga srečala.»

«Odpravila sem ga, ker nimam denarja», je dejala babica.

«Ali to vendar ni nobena pravljica, babica», se je začudila Reneta in otroški glasek je bil nekako užaljen.

«Le stoj! V pravljici reče čarovnik: Še enkrat bom prišel in te bom našel! Blagajnik plinarne pa je rekel: Jutri pridem zopet. In če ne boste plačali, bom žal moral plin zapreti!»

«Koliko dolguješ?» je vprašala Reneta.

Babica je preslišala vprašanje in začela pripovedovati pravljico:

«Drugo jutro zjutraj zazvoni. Blagajnik plinarne je pred vrati. In njegov glas je strog, ko govori: Računa za plin včeraj niste plačali. Tudi danes ga ne morete plačati. Plinarna pa tega ne more trpeti. Ne more trpeti, da bi njeni najstarejši naročniki živeli v takem siromaštvu in bi niti plina ne mogli plačati. Glejte, tukaj je tisoč šilingov. Plinarna vam jih daje. In tu je potrjeni račun. Plin je plačan. Ali gorje vam, če teh tisoč šilingov porabite za plačilo svojih dolgov. Veselja si kupite za teh tisoč šilingov. To želi plinarna!... Ko je to izrekel, je izginil. Samo vonj po vijolicah in mimozah je še vel po sobi. Tako, pravljice je konec!»

Reneta pa je premišljala:

«Noben indijanski krap bi mi ne dišal več, če zdaj ne pomagam babici!»

«Koliko pa je računa za plin?» je vprašala.

Babica je molčala in Reneta je slišala njen dih, ki je bil enakomeren in miren. Nemara že spi? Srce Renete bije. In smehlja se v noč.

*

Blagajnik plinarne je bil spočetka zelo začuden in ni vedel, kaj prav za prav hoče mala razburjena gospodična. Potem pa je razumel, se smehljal in pokimal. In smehljaj se je še potem, ko je pozvonil v babičino sobo.

*

Babica se je ustrašila, ko je zapel zvonec. Blagajnik plinarne je bil pred vrati. Vedela je, da pride, ali vendar se je prestrašila. Kaj bo? Odprla je. «Dobro jutro!» je rekel blagajnik in iskal po knjigi.

«Vem, vem», je rekla s pridruženim glasom babica. «Sedem šilingov je, ali...»

Blagajnik plinarne je odprl torbico, ki mu je visela ob trebuhu. Zadehtelo je močno po vijolicah in mimozah.

«Tukaj račun», je rekel. «Je že plačan. Upam, da ste zadovoljni! To želi plinarna!»

Blagajnik plinarne je pozdravil in odšel. Vrata je zaprl za seboj, kajti babica je stala in ni vedela, ali sanja ali je res. V rokah je držala plačani račun za plin, vijolice in mimoze.

«Čudež», je zajecljala presenečena. Čudež...»

Reneta pa je prav takrat jedla ostarek iz desetih šilingov v obliki indijanskega krapa, močno oblitega s sladko smetano.

In bil je tisti indijanski krap bolj okusen kakor dvanaest indijanskih krapov.

† Dr. Ivan Lah

Ob zaključku lista smo prejeli pretresljivo vest, da je umrl pisatelj dr. Ivan Lah.

Dr. Ivan Lah je stal našemu listu od prvega početka do svoje smrti kot prijatelj, svetovalec in sotrudnik zvesto ob strani. Kot plemenit prijatelj pokojne Zofke Kvedrove je v «Ženi in domu» mnogokrat pisal o njej. Bil je tisti, ki je dal pobudo, da se bodo zbrali in izdali vsi njeni spisi. Dr. Lah spada med one redke slovenske može, ki so zagovarjali in podpirali borbo za ženske pravice.

Neutrudljiv v svojem delu, je še tako rekoč na smrtni postelji pričel pisati za «Ženo in dom» obširen spis «SPOMINI NA GOSPO TEREZINO JENKOVO». Že prvi del tega spisa kaže, da bi bila to gotovo ena najtemeljitejših ocen plemenite in zaslužne žene. Kako idealen učitelj in vzgojitelj ženske mladine je bil dr. Lah, o tem bi lahko povedalo nebroj njegovih učenk, ki so danes že vzorne matere. Dr. Lah je bil izredno nežnega srca in zato ni čuda, da je imel toliko razumevanja za žensko dušo, ki odseva iz njegovih spisov in ki ga bo ohranilo v trajnem spominu pri našem žensstvu.

Posmrtna maska dr. Ivana Laha, ki jo je posnel medajer g. Anton Sever.

Zadnja novost –

mehki nabori

K 7907. Preprosta, toda zelo moderna obleka iz vzorčastega blaga z mehkim ovratnikom in prsnim naborom. Naborek se konča pod srednjim prednjim delom, ki je prav tako kakor hrbtni del urezan izcela. Pas je obšit z dvema ozkima progama. Ta kroj je primeren tudi za mlada, zelo vitka dekleta, ki jim izrazito žensko krojene obleke še ne pristojijo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,90 m, če je 92 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 7907

7917. Apartna popoldanska obleka iz črnega svilenega krepa z mehkim naborem v obliki sedelca v paradižnikovo-rdeči in lipqoozeleni barvi. Obleka se zapenja na gumbe in zanke. Trodelno krilo je lahko zvončasto. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

7917

2698. Popoldanski plašč iz črnega ali pa temnomodrega blaga z enakim modnim naborem kakor obe obleki. Nabor je všit v gornji prednji del, ki je visoko zapet. Hrbet je urezan izcela in je na koncu srednjega šiva razširjen z odprto gubo. Zadaj je plašč prepet s pasom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4 m, ako je 94 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2698

Za vroče in za hladne poletne dneve

M 2683. Sportni plašč iz modnega, koruznorumenega blaga. Novi so stranski posnetki z na spodnji strani ostavljenimi žepi. Žepne poklopce ponazarjajo okrasni šivi. Prav tako požioljajo obšivi tudi šive moderno razdeljenega

hrbta ter ovratnik in reverje. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 12, Ia in I po 22 dinarjev.

M 2683

K 7876

K 7868

K 7876. Poletna obleka iz rožaste umetne svile. Ob vratu je nabrana v obliki fišija. Krilo, ki je urezano iz petih delov, je spredaj zvončasto razširjeno, zadaj pa položeno v gubo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.60 m, če je 94 m široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 7868. Komplet, obstoječ iz sportno krojene obleke in jopice brez ovratnika. Kroj je posebno primeren za nočneje postave. Nov je zamislek dvojnih žepov na levi strani obleke in na desni strani jopice. Našiti trikotniki ob žepih in pa gumbi so iz blaga drugačne barve. Blaga potrebujemo (za velikost III) 5.30 m, če je 94 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ZENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Poletne novosti

S 1701. Obleka v obliki smokinga iz sivomodrega karirastega blaga z na rami prišitim teloovnikom iz modrega žameta. Krilo je na levi strani razširjeno z globoko gubo. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih Ia, I in II po 22 dinarjev.

S 1701

K 7910

K 7890

K 7916. Kozaska obleka je posebno prikladna za zrelejšo, ne več vitko ženo. Krilo je na levi strani razširjeno z globoko gubo. Sicer temno obleko poživiljata dve cvetki in pa obroba iz belega pikeja. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 4.50 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 7890. Poletni komplet iz rjastorjavega žantunga. Obleka je urezana izcela in prav svojevrstno okrašena z robčki. Tričetrtinski plašč je brez vsakega gumba ali pa kakšne druge sponse. Blaga potrebujemo (za velikost I) 4.65 m, če je 94 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih Ia, I in II po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Za sport in kopanje

K 7872. Obleka za tenis iz belega pralnega blaga s poševno črtasto bolero jopico. Obleka je brez rokavov in brez ovratnika. Krilo je spredaj položeno v gube, ki so prešite do konca bokov. Pas je iz istega blaga kakor obleka. Belega blaga potrebujemo (za velikost II) 3.50 m, črtastega pa 0.90 m, obojega 80 cm širokega. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

V 3234

V 3234. V sredini zapet kopalni plašč iz modnega rožastega frotirja, z enobarvno obrobo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2 m, če je 150 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I, II, III, IV in V po 22 dinarjev.

V 3316

V 3316. Zelo praktična trodelna obleka za plažo. Kratke hlače in bluza iz belega panama blaga, urezano osako zase, in rdeče krilo, zapeto od vrha do tal. Bluza se zapenja na ramah z rdečimi gumbi. Obleka je primerna tudi za močnejšo postavbo. Belega blaga potrebujemo (za velikost III) 2.10 m, rdečega pa 2 m, če je 80 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 7872

Primerna oblačila za vrtna dela

K 7824. Modernizirana dečva iz belomodro karirastega blaga. Ob vratu in ob razporku je našita rdeče obrobljena plasa iz belega pikeja. Tudi ostali štovi životka so rdeče poudarjeni. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 3.30 m, če je 80 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih Ia, I in II po 22 dinarjev.

K 7826

V 3236. Overall, ki je posebno prikladen za delo na vrtu. Napravljen je iz modrega pralnega blaga. Naramntee so zadnjemu delu prirezane in se spredaj zapenjajo s sponko. Poleg ob strani prezanih dveh žepov ima ta overall še tri našite zunanje žepke. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.10 m, če je 80 cm široko. Mali «Ultra» kroj se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

V 3236

K 7824

K 7826. Obleka za delo na vrtu iz rozastega kretona. Krilo je sešito iz štirih pol in ima našite žepke. Ovratnik in manšeti iz belega batista so všili na roko, da se lahko hitro izmenjajo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.75 m, če je 80 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

POLIETNE OBLIEKIE SO SIPIET ČRTASTIE

K 7849. Preprosta, izcela urezana rožasto in belo črtasta obleka s sedelcem. Na hrbtu ima drobne posnetke. Sedelce in žepi so črtani počez. Gumbi, usnjeni pas in šal so modri. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 2.65 m, če je 80 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih Ia, I in II po 22 dinarjev.

K 7869

K 7869. Ljubka sportna obleka iz umetne pralne svile. Enakomerno široke sive in modre proge so krojene podolgem in počez. Podolgem progasta prednja dela sta v pasu ošita v odpirajoče se robčke. Krilo je razširjeno z gubami. Razporek na patentno zadrgo sega do pasu. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.55 m, če je 94 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 7884

K 7884. Obleka iz srednjemodre umetne svile ali pa iz finega volnenega blaga, posebno prikladna za močnejše postave. Ugodno učinkuje ozka, pod pas zataknjena kravata, obrobljena z belim pikejem. Enako obrobo kažejo tudi žepi in pa rokavi. Da obrobo lahko hitreje izmenjamo, jo prišijemo kar na roko z velikimi, nevidnimi šivi. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3.50 m, če je 94 cm široko, ali pa 2.80 m, če je 150 cm široko. Veliki «Ultra» kroj se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 7849

PESTRO KAKOR POLETNO CVETJE JE TO VEZENJE

K-M 5297

Otroška obleka v romunskem slogu, okrašena s križnim vezenjem v dveh barvah, z potlimi in okrasnimi šivi. Dobi se mali «Ultra» kroj K-M 5297 v velikostih 6 in 8 po 14 dinarjev in vzorec za odlikanje K-M 05297 za 12 dinarjev.

H 6678. Vezena za bluzo v bolgarskem slogu. Sredino motiva tvori 3½ cm široka preslegasta plasa, izvezena v dveh barvah. Dobi se «Ultra» vzorec za odlikanje s pomanjšanim krojem v velikosti I za 12 dinarjev.

H 6718

Živahen vzorec za namizni prt, velik 150 × 150 cm. Vsi liki so izstriženi iz blaga najrazličnejših barv in vzorcev in našiti z roko. V verižnem obodu izvezene črte poudarjajo posamezne like. Tudi obroba likov in pa razdelitvene črte so izvezene v verižnem obodu. Najprimernejše blago je nebeljeno domače platno. Vezemo ga s prejico muline «MEZ». Vzorec za odlikanje v štirih barvah H 6718 se dobi za 48 dinarjev.

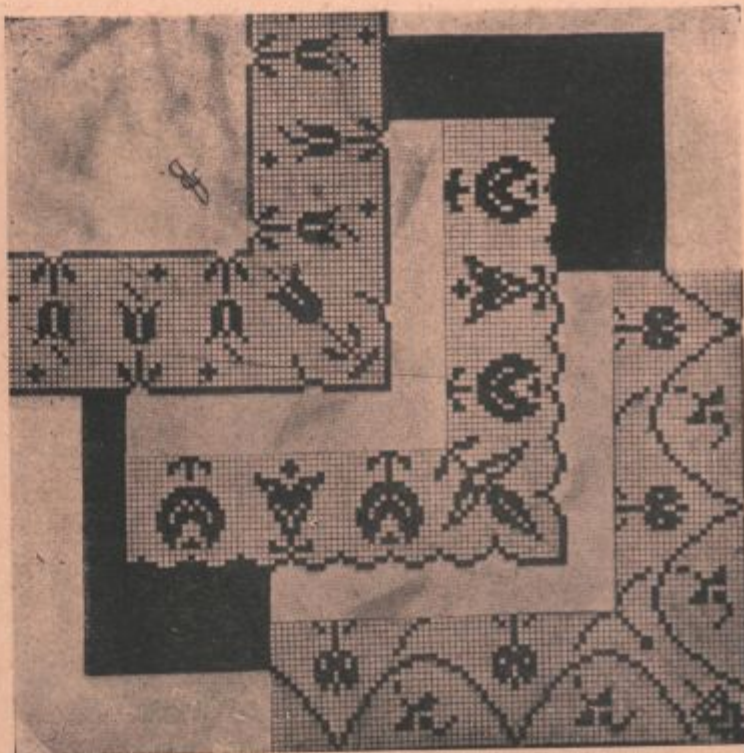

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ZENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Kaj izdelujejo roke

Robcev ni nikoli preveč

Vzorcev lepih in ličnih čipk za robčke nam pač ni nikdar preveč. Ali naj bodo kvačkane ali pa mrežane, to je pač stvar okusa. Lepo je oboje. Če jih mrežamo, ozamemo laneno nit MEZ št. 50, za kvačkanje pa kvačkanec MEZ št. 100—200. Čim tanjša je nit, tem lepša in nežnejša je čipka. Sredina robca naj bo iz svile ali pa iz lanenega batista. V vokal naredimo lep monogram.

Pestrobarni cvetni motivi, izvezeni v ploščatem, verižnem in vzlastem obodu s tremi nitmi prejice muline MEZ. Vsi ti motivi se uporabijo za okras najrazličnejših predmetov. Na primer za jopico (K-M 5310), za katero se dobi mali «Ultra» kroj K-M 5310 v velikostih 9, 11 in 13 za 14 dinarjev, dalje za okras predpasnikov in torbic. Mali vzorec za odlikanje K-M 05310 s kroji in z opisom se dobi za 7 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Cvetje

in človeško življenje

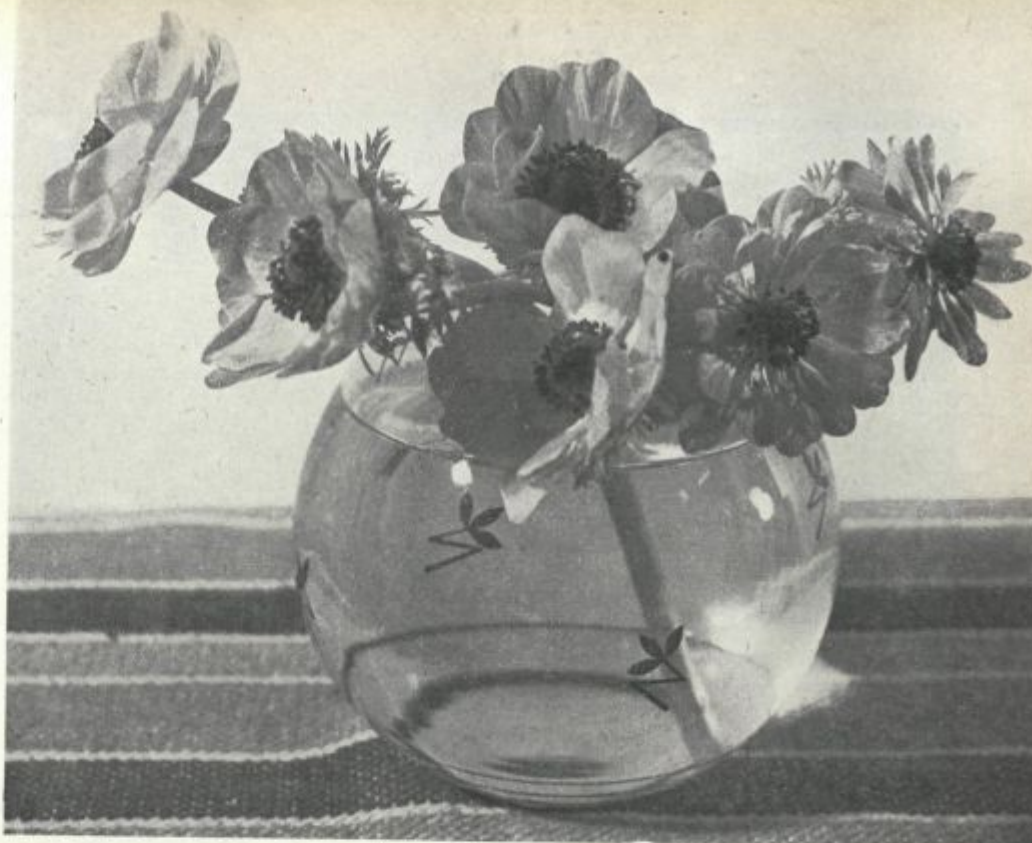
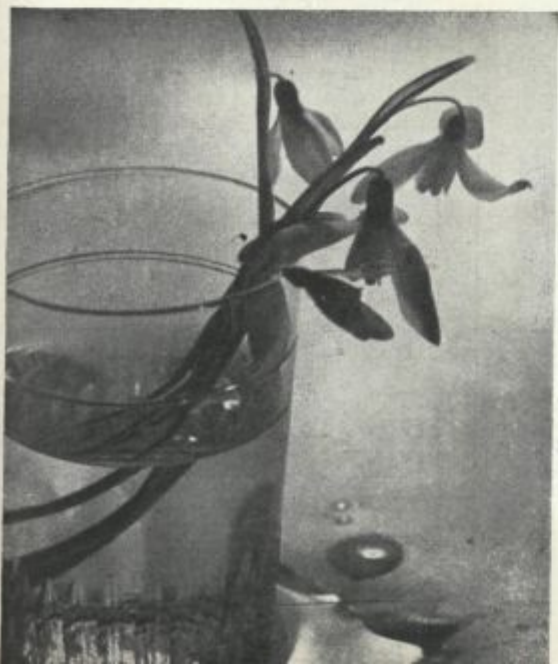
Na vogalu prodaja stara ženica košarico prepletenega zimzelena, blizu se pa košalita za širokim izložnim oknom v razkošni družini dve orhideji v zametastih odtenkih. Obe cvetici sta tako blizu druga tik druge, ločeni samo s tanko šipo izložnega okna, a vendar oddaljeni za cel ustroj človeškega prizadevanja.

Trpežna, vdana in neovsiljiva solidnost listkov zimzelena in pomehkužena, plemenita lepota orhideje, ki bi brez nege poginila. Vzgojili so cvetico, ki ne more živeti brez ljudi. Samo zato, ker ljudje ne morejo biti brez cvetic.

Vpletajo jih v svoje življenje, jih razvajajo, se z njimi igrajo in jih negujejo. Iztrgajo jih iz njih okolja in prenesajo v svoje ter napravijo živo naravo odvisno od umetne okolice. Pa vse to samo zato, ker se predobro zavedajo, da bi bila brez njih človeška okolica prazna in pusta, in iz ljubezni do pisanih, vitkih in dišečih bitij zemlje.

Prav za prav so lepe vse cvetice, tiste na livadah, za katere skrbita samo veter in dež, in tiste, ki jih goji človek v družbi ali posamič. Vse so neprestano obnavljanje zemlje in dragoceno izpremenljivo bistvo našega življenja. Pozdravljajo nas ob poti in silijo v naše domove.

Prav zato, ker jih je toliko in ker jih lahko dobimo, saj se menjavajo vse leto, nasitimo na njih svoje hrepenenje po izpremembah.

Naša vsakdanja okolica je zmerom enaka in smo se je že preveč navadili. Opravo si kupi človek po navadi samo enkrat v življenju. Stene in okna preslikamo in prepleskamo na več let, naslanjače preoblečemo šele čez daljšo dobo. Toda navzlic vsej tej ljubezni do patine in tradicijske udobnosti je v nas vendar nekaj, kar hrepeni po izpremembi, po osvežitvi.

Ta bežna plat človeškega značaja se torej z vso silo oklepa cvetic, ki so bogat in voljan material.

Mi Evropci nimamo nežnih oblikujočih misli Japoncev, da bi menjavali z vsako sezono cvetlice v vazah in slike na stenah. Vendar pa ni težko razumeti njih globokega spoštovanja do nežne okraševalne moči cvetic.

Precej čuta in skromnosti je treba, če hočemo lepo in pravilno urediti cvetlice v vazi. Ne smemo jih prisiliti s svojo nespametno človeško voljo, ne smemo jih natlačiti v vazo samo zato, da bi bila polna. Cvetu moramo pustiti njegovo voljo in mu prilagoditi okolico. Vejica cvetja mora ostati takšna, kakor je zrastle, cvetno stebelce naj se ukrtovi, kakor se samo hoče.

Neki oboževalec narave je nekoč rekel, da bi morala imeti vsaka družina najmanj 40 vaz, za vsako cvetico primerno. To število je sicer nekoliko pretirano, pač si pa lahko tudi neimovit človek izbere kaj primerne za svoje cvetice, saj so bolj navadne lončene in steklene posode prav poceni.

Pri cveticah je ugodno tudi to, da je za njih lepota cena brez pomena. Ni da bi morala biti v vazi ravno rdeča orhideja, ki povzdigne tudi neprimerno okolico, tudi šopek marjetk lahko odleže za koš kamelij. Odvisno je le od človeške roke — od roke, ki jih trga, veže in urejuje.

Človeka spremljajo cvetlice od prvega do poslednjega diha, in še po smrti se širi nad njim omamljivi vonj krizantem. To je samo zadnji cvetlični pozdrav, sicer pa zacvetejo rože zmerom samo ob veselih in prijetnih trenutkih življenja.

Velikanski šopek in ponos novega koraka. Nežni občutki, začarani z vonjem cvetličnega koška, krhka poslanica besed, ki ne bodo izrečene.

Zato ljubimo te nekoliko izumetničene zametne vrtnice, vijolice in šmarnice in belo lipovko — zaradi pridiha sladkih napovedi, zaradi vonja sreče, ki jo prinesejo v novo življenjsko razdobje. Morda bo ta sreča kratka, toda simbol dobre volje in želje, ki so ju izražale cvetlice, preživi njih minljivo življenje. Ze to pomeni, da bo spomin sladak.

Ljuba cvetoča poezija, ki gre z nami skozi življenje, minljiva kakor srečni trenutki, ki jih spremlja!

M. M.

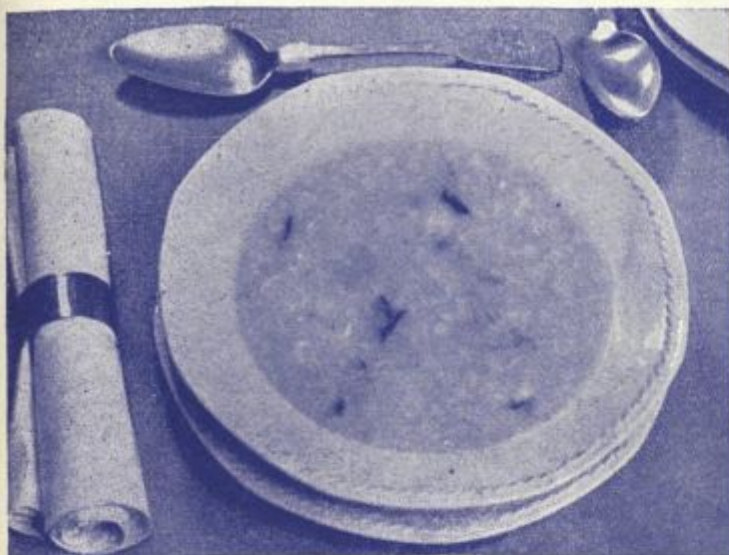
Češnjev riž

Izmed osega sadja je brezdomno češnja lista, ki jo otroci sleherno leto pozdravljajo z največjim veseljem in z največjim navdušenjem. Mar zato, ker je tako lepa, tako vabljivo rdeča ali zato, ker je tako odličnega okusa? Morda zato, ker je po dolgi, pusti zimi prvi sadež, ki nam ga nudi narava, ali pa zato, ker ji je izmed osega sadja odmerjena res najkrajša doba trajanja? Naj bo že tako ali tako, nesporno ostane pač to, da velja ravno češnji otrokov najveselejši, najradostnejši vzklik. Zato izkoristite čas, ko so vam češnje na razpolago! Ne nudite svojim otrokom samo svežega, surovega sadu, ampak pripravljajte iz češenj tudi čimveč jedi. Prav vsako izmed njih bodo otroci pozdravili z veseljem in navdušenjem in jo zaužili z največjo slastjo!

Za češnjev riž potrebujemo: 20 kg riža, $\frac{1}{4}$ l mleka, $\frac{1}{2}$ kg češenj, 10 kg sladkorja, malo limonove lupinice. Češnje operemo in jim odstranimo peclje ter jih s $\frac{1}{2}$ l vode, 5 dkg sladkorja in limonovo lupino pristavimo k ognju. Ko vro $\frac{1}{4}$ ure, jih odstavimo. Četrť litra tega kompotnega soka zmešamo z mlekom, dodamo ostalih 5 dkg sladkorja in v tem skuhamo oprani riž. Še preden je riž čisto mehak, mu pridamo polovico skuhanih češenj (lahko brez koščic) in ga skuhamo do konca. Skuhani riž stresemo v ličen, z mrzlo vodo oplaknjen pudingov model, ga zornemo na primeren krožnik in okrasimo z ostalo polovico češenj. Preostali sok nalijemo v primerno posodo in ga serviramo k rižu.

VSE IZ CVETAČE

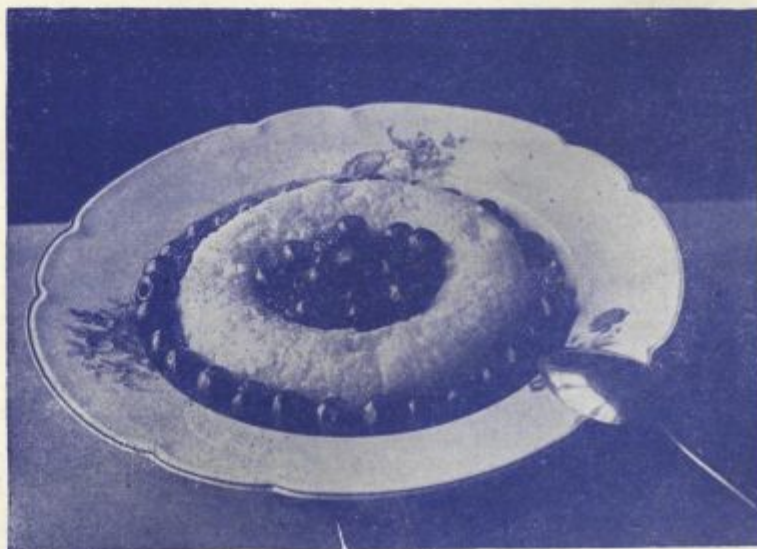

Cvetačna juha. Čisto napačno je, če vodo, v kateri smo kuhali cvetačo, zavržemo. Iz nje namreč lahko pripravimo prav dobro in okusno juho. Cvetačo skrbno operemo, otrebimo in skuhamo v slani vodi. Da ostane lepo bela, jo kuhamo ves čas pokrito. Posebej pa kuhamo debeli konec storžka, vse mlade in lepe liste in nekaj jušne zelenjave, in ko je mehko, drobno sesekljamo ali pa pretlačimo skozi sito. Nato napravimo svetlo prežganje iz masti ali masla in zalijemo z vodo, v kateri se je kuhala cvetača, po potrebi osolimo, opopravimo in po okusu še začinišmo z muškatom in juhanom. Še boljša je juha, če ji, preden jo serviramo, pridenemo še raztepen rumenjaki.

Cvetača v solati. V slani vodi skuhamo cvetačo denemo na plitvo skledo, da se ohladi. Zabelimo jo z mešanico olja in kisa, ter potresemo s poprom. Dobro je, če solata stoji vsaj 20 minut, da se dobro prepoji z zabelo. Ta solata se izborno poda k vsaki pečenki.

Sunkovi zvitki s cvetačo. Čim lepše kako jed serviramo, tem bolj bo šla v slast gostom kakor tudi domačim. Kaj posrečen je tale domislek: tanke rezine surove šunke nadevamo s krompirjevim pirejem in jih zovijemo. Te zvitke potem lepo zložimo na primeren krožnik in jih še okrasimo s kuhano cvetačo in vejicami zelenega peteršilja. Cvetačo lahko še zabelimo z na maslu oprazenimi drobrnicami. Pa imamo spet novo jed, ki ne stane dosti in je hitro pripravljena. Ni vabljava samo na pogled, ampak je tudi zares dobra in okusna. Jed z vsemi prednostmi ne samo za gospodinja, ampak tudi za gosta!

Riževa krema s češnjami. 1/4 kg riža skuhamo v pol litru mleka, nekoliko osladkamo, prilijemo žlico raztopljenega masla, zmes dobro premešamo in počakamo, da se ohladi. Precej gosti zmesi primešamo potem na rahlo 1/4 l goste spenjene smetane, nakar jo stresemo v posodo primerne oblike in postavimo na hladen prostor ali pa na led. Tik preden jed serviramo, jo zornemo na krožnik in okrasimo z vloženi češnjami ali pa višnjami; vodo od kompota pa ponudimo posebej.

dalmatinske. bajke

6. O lepi Boženki.

Lepa je bila mlada Boženka, dobra in neizkušena, najmlajše dete svojih staršev, ki so ji bili umrli že v rani mladosti. Ni poznala Boženka neskončne ljubezni matere, ni poznala pristržne skrbi očeta. Lepo so skrbeli zanjo njeni trije starejši bratje: Andrija, Jure in Nikola. Toda kaj bi mladi možje z nežnim otrokom? Preokorne so zanj njihove roke, preokorne misli. Zato so sestrico poslali v samostan, k belim sestram, da ji nadomestijo materin smehljaj. A ko je bila stara šestnajst let, so jo bratje pozvali domov.

Radostno je prihitela Boženka. Njej, ki je bila vajuena tihega samostana, je bila stara palača kakor širni svet. Visoke stopnice so vodile do morja; nad stopnicami se je z belih marmornih obokov vilo temno, sladko grozdje.

Boženka je bila srečna. Imela je svoje prijateljice, s katerimi se je igrala, imela je svoje tri brate, ki jih je iskreno ljubila in spoštovala, in imela je svojega ženina, katerega so ji bili izbrali bratje.

Ni poznala Boženka svojega ženina. A vedela je: jaz sem njegova, on je moj. On me ljubi — in jaz sem mu zvesta.

Toda zgodilo se je, da je prišel ženin v njeno rodno hišo — srce ga je gnalo, da se seznanj z namenjeno mu nevesto. Bratje so ga lepo pozdravili in poslali na vrt, kjer je sedela Boženka in se šalila z družicami.

Pred vesele deklice je stopil mladi ženin Pjero — ni pa hotel takoj povedati Boženki, da je njen zaročenec, hotel jo je izkušati, ali mu je res zvesta. O, mladi Pjero, zakaj si to storil! Zakaj ni bilo tvoje srce tako čisto kakor njeno, tvoja vera tako trdna kakor njena?

Neznanega mladeniča, ki se ji je izkušal približati, je Boženka najprej osupla, potem ogorčena zavračala: «Pusti me, tujec, jaz sem nevesta! Ljubim svojega ženina mladega Pjera in samo njegova bom na tem in na onem svetu. Izberi si katero mojih prijateljic — nobena še ni obljubljena, nobena zaročena. Pogledj Maro: zlate lase ima — moji so samo črni. Izberi Ančico — lepše poje kakor slavec v tihem logu. In Ivica. Ljubica, Jelica — ali niso vse mlade in lepe? Izberi, poprosi — vsaka te bo vesela!»

Ženin pa ni odnehal, ni se ji hotel izdati, lovil jo je za roko in se zaklinjal, da mu le ona ugaja. Boženka ga je zavrnila še enkrat, dvakrat in trikrat. Ko je pa videla, da se ga ne more ubraniti, je potegnila iz nedrj bodalce in z njim zabodla neznanca.

Družice so zavpile in njeni bratje so pritekli na vrt. Tarnali so in tožili in prepozno povedali Boženki, čigavo kri je prelila.

Nesrečna mlada nevestica pa ni hotela živeti brez tistega, ki ga je ljubila njena duša, čeprav ga niso bile spoznale njene oči. In zlato bodalce je našlo pot tudi do njenega srca.

Dionizij Lipa:

Priznanje

Gospodična Evlalija je prejela tisto jutro pismo, ki ji je napravilo prav posebno veselje. Že sedemkrat ga je prečitala in njene oči so kar blestele.

Pismo, ki je bilo napolnilo njeno dušo z zaupanjem v samo sebe in z iskrenim optimizmom, pismo, ki jo je osrečilo s tako čarobno močjo, je bilo polno nekakšne preproste resnosti, ki je po Evlalijinem mnenju popolnoma ustrezala zadevi in položaju.

Glasiło pa se je:

Visokospoštovana gospodična!

Gotovo se boste nemalo začudili, ko boste prejeli to pisanje, pismo človeka, ki ga sploh ne poznate.

Pišem se Jurij Struna in sem profesor petja. Moje ime Vam je pač že znano iz časopisov.

Pred nekoliko dnevih sem obiskal v hiši, v kateri stanujete, svoje znance,

Vaše sosede. In nenadoma... se je razlegnilo petje, skozi odprto okno so se usuli ljubeznivi, očarljivi toni. Prisluhnil sem, ves zamaknjen v čarobno, nepopisno lepo melodijo, ta nepričakovani pojav me je popolnoma prevzel in pretresel...

Posrečilo se mi je dobiti Vaš naslov in zdaj Vam pišem, da Vam nemudoma sporočim svoje priznanje in spoštovanje.

Imam pa veliko prošnjo na Vas! Dovolite mi, da bom Vaš glas, ta neprecenljivi božji dar, jaz, samo jaz smel izšolati, izuriti in spraviti do popolnega, zmagovitega izraza! A v nekaj dneh odpotujem. Prisostvovati moram v Parizu koncertu nekega svojega bišega učenca. Šele jeseni se spet vrnem v to mesto. Potem Vas bom pa takoj obvestil o svojem povratku.

In še nečesa Vas prosim, nujno prosim — samo o Vaš prid. Da nikar ne zlorablajte svojega glasu, s tem da prepevate pri odprtem oknu in v prepjuhu. Sploh ne smete peti, zakaj Vaš sijajni glas, ki pa še ni izšolan, mora počivati vse dotlej, dokler se po strokovnjaških navodilih in potrebnem šolanju ne bo popolnoma preobrazil.

Torej, prosim, do jeseni nobenega petja! Kajti Vašemu dragocenemu glasovnemu materialu je treba začasno zelo prizanašati. Vsakršna zloraba bi mu neizmerno škodovala!

Ne obetam Vam mnogo, toda če se boste držali mojih navodil in če boste pridno študirali, boste lahko uživali v prestolnicah sveta slavo velike, razvojene umetnice in boste človeštvo naravnost osrečili s svojim talentom!

Vdano se Vam priporoča in Vas iskreno pozdravlja

Vaš

Jurij Struna,
profesor glasbe.

Veselje gospodične Evlalije je bilo neskončno. V sladke sanje zatopljena je zrla predse, osrečujoči občutek miru in zanesljivosti jo je vso prevzel. Kako je lep ta dan!

«Kako je lep ta dan!» si je dejal tudi gospod Miha Luznar, ki je stanoval v isti hiši in je bil sosed gospodične Evlalije. Kako je lep ta dan, kako miren! Blagodejna tišina vlada v hiši, zakaj gospodična Evlalija nič več ne poje...

Gospod Miha Luznar je dosegel svoj cilj. Drobno pisemce naredi včasih prakve čudeže!

B. Horvat:

Smernice za vzgojo

(Nadaljevanje.)

Igra in hišna opravila otrok

Prav pogosto slišimo, kako se matere pritožujejo, da nima dandanašnja mladina nobenega smisla za domače delo. To ni nič novega. Ukazano delo so opravljali otroci zmeraj kot nadležno in neprijetno dolžnost. Nobenega dvoma pa ni, da prostovoljno delo oselej radi in dobro izvrše. Zato niso tega krivi otroci, ampak njih vzgojitelji. Mati bi ne smela tako natanko ločiti igre od hišnega dela, če ga neče otroku priskutiti in napraviti iz njega dolžnost.

Ali ni lepo videti te dve mali kuharici? Res je sicer, da bosta napravili več škode kakor koristi, toda ob prijetnih spominih na zabavno kuhanje v mladosti se kesneje prav gotovo ne bosta bali kuhanja in dela v kuhinji kot nekakšne neprijetne dolžnosti.

s punčko mamico in se ukvarja z njo z isto skrbjo kakor njena mamica s sestrico. Samo zato bi imela rada verne posnetke kuhinjskega orodja in pohištva, da bi lahko kuhala, šivala in pospravljala kakor mamica. Za dečka je oče vzor sile in spretnosti. Rad pomaga očetu, če govori z njim kakor z odraslim človekom in če hoče njegove pomoči. In kako resno uporablja očetovo orodje. Bistroidna mati kaj kmalu opazi, za kaj se njeni otroci zanimajo, in vsa njih zanimanja z veseljem pritegne v krog drugih vzgojnih pomočkov. Domača okolica je zlasti prva leta odlo-

Ali mislite merda, da kuha mala kuharica manj resno in z manjšo vnemo kakor odrasla?

Toda njiju mamica je silno potrpežljiva, saj ve, da pojde drugič delo že bolje izpod rok.

Igra je izraz prirojenega nagona in ne razvija v otroku samo opazovalnih sposobnosti, ampak ga tudi praktično vzgaja k spretnosti, pripravljenosti in življenjski sposobnosti. Prav v družini lahko izpremenimo manjša opravila v igro, ki navaja otroka k samostojnosti in neodvisnosti.

Z odločnim ukazom ali s prepovedjo dosežemo dostikrat prav nasprotno, kar smo hoteli. Če vzbudimo otrokovo zanimanje, ni treba ukazovati. Če umemo otroku s pametjo razložiti, zakaj česa ne sme delati, nam ni treba prepovedovati.

V otrocih je silno razvit nagon za posnemanje. Kar opazujemo jih, kadar se igrajo, ne da bi se zavedali, da jih odrasli gledajo. Skoraj zmerom posnemajo pri igri odrasle ljudi. Deklica se igra

čilna za duševni in telesni razvoj otroka, saj prav ona lahko usmerja otrokova nagnjenja in razvija njegove prirojene sposobnosti.

Če hočemo v otroku vzbuditi smisel za dom — pri dečku prav tako kakor pri deklici — je treba začeti najprej z igro in šele potem polagoma preiti k resničnosti. To je prva naloga matere, saj je le ona ves dan z otrokom in pozna zato vsa njegova nagnjenja in sposobnosti. Ne bojte se navajati otroka že od najznejše mladosti (2—3 let) k domačim opravilom. Tudi če mu v življenju ne bo treba opravljati teh del, mu ne bo škodovalo, če jih bo znal in razumel. Ni zadosti, če razumemo zgolj delo, kj ga opravljamo, razumeti moramo tudi tisto delo, ki ga od koga zahtevamo. Zato ni prav nič narobe, če zna deček nekoliko kuhati in če se deklica ne ustraši rokodelstva, kadar je treba pri hiši kaj popraviti.

Zadnje čase slišimo večkrat, da izgublja družina pri vzgoji svoj pomen. Morda v kateri smeri, toda za družino ostane še vedno zadosti nalog, kj se tičejo pravilne vzgoje in ki jih ne more izoršiti nihče bolje kakor ona. Če primerjamo družinsko vzgojo z vzgojo v zavodu, pogrešamo v zavodu izpred vsega neposredni stik z življenjem, ki je prav v rodbini najtesnejši. V družini ne sme ždeti otrok kakor cvetica v rastlinjaku, ampak se mora — kar je mogoče edinole v družini — udeleževati vsega domačega življenja in se na ta način ozgaja telesno in duševno. Čut odgovornosti vzbudimo v otroku lahko s tem, če mu zaupamo mlajšo sestrico ali bratca, seveda moramo prej ukreniti vse, da se ne pripeti kakšna nesreča. Prav tako se tudi ne smemo norčevati, če otrok «kar preveč resno» oprav-

lja poverjeno mu nalogo. Veselimo se rajši, ker smo mu s tem vzbudili smisel za delo.

Ne verujmo tega, da se mora otrok naužiti otroške dobe in ne sme vedeti za delo in skrb odraslih. Saj bi bila potem otroška doba zgolj igra, in ne priprava za življenje. Na drugi plati pa dostikrat očitamo staršem, da svojih otrok niso vzgojili za življenje. Kako naj bi to storili drugače, kakor da izkušajo vzbuditi v njih zanimanje za delo v najožjem družinskem krogu, od koder se potem njih zanimanje postopoma razširja. Seveda vse po pameti. Otrok ne sme biti preobložen z delom ne v šoli, ne doma. Na žalost so vsi ti pojmi silno relativni in se je treba zaneesti na zdravi človeški razum in preudarnost, da ne zajdemo v nobeno stran predaleč, ne v to, da otroka preveč pomehkužimo, ne v nasprotno, da otroka preveč obremenimo z delom.

Otrok ima pravico do igre in počitka v kakršnikoli obliki. Toda tudi z igro lahko združimo učenje brez posebnega truda. Če dela dekletce potičke iz peska, zakaj bi ne mogla tudi materi pomagati, kadar peče piškote? Zakaj bi ne mogel deček pomagati pri zalivanju vrta ali kaj lahkega prinesiti ali kako drugače pomagati? Gotovo se je že kdaj za kaj takega ponudil. Velik pogrešek smo napravili, če smo ga tedaj odpodili, češ, saj tega ne znaš, boš prav gotovo kaj pokvaril ali razbil. S tem smo mu že od vsega začetka pregnali veselje do koristnega. Nič ne škodi, če kdaj pri delu kaj razbije. Tudi to je del vzgoje in zanjo moramo pač vedno žrtvovati. Če smo iskreni, staršem po navadi ni toliko za škodo kakor za to, da jim ni treba razlagati. Vendar je treba tudi tu nekoliko potrpljenja,

kakor sploh pri otrocih, žrtvovati je treba čas in otroku razložiti, kaj in kako mora narediti in česa ne sme storiti. Če smo dobri vzgojitelji, ni treba tega prevečkrat ponavljati, saj otrok hitro razume.

Napačno je, če kakorkoli pokažemo otroku, da njegovo delo ni važno. Starejši otrok se sam žene za resnejšim delom, takšna majhna gospodična pa tudi neče samo lupiti krompirja ali rezati čebule, ampak hoče zares kuhati. Tudi majhnim otrokom moramo pokazati, da je njih delo prav tako važno kakor delo odraslih ljudi. Pa tudi s pohvalo ne smemo skopariti. Kakor se nam odraslim dobro zdi, če nas kdo pohvali, tako so tudi otroci veseli, če priznamo njih pridnost.

Kako naj pričnemo? Z igračami. Od najznejše mladosti navajajmo otroke na red. Preden ležejo spat, morajo biti vse igrače pospravljene, pa tudi čez dan mora otrok sam skrbeti, da je v njegovem kraljestvu red, pa naj ima že svojo sobo, svoj kotiček, svojo omaro ali pa samo svojo škatlo. V začetku pospravlja otrok pod vodstvom odraslih, počasi se pa na to tako navadi, da se mu zdi to opravilo nekaj samo po sebi umevnega, ne pa dolžnost. Ali ni prijetno, če se triletni frkolinček pri večerji razjoče: «Saj me niste nitj pustili, da bi pospravil igrače!»? Otroku za mirno spanje kar nekaj manjka. Prav gotovo ne misli, da opravlja s tem nekakšno neprijetno dolžnost. Od igrač prehajajmo k otrokovi obleki, obutvi, perilu itd. Tudi vse to mora otrok, kolikor je v njegovi moči, sam vzdrževati snažno in v redu. Šele ko smo to dosegli, navajajmo otroka k domačemu delu in videli bomo, kako mu bo koristilo.

Za naše male

Kralj dihur

Kokoši so si izbirale kralja. Niso se pa mogle zediniti, vsaka je hotela, da bi bil kralj petelin z njenega dvorišča. Slednjič se oglasi ena izmed starejših kokoši in pravi:

«Tako ne pridemo do konca, jaz predlagam, da izberemo za kralja dihurja!»

«Kaj, dihurja, našega najhujšega sovražnika? Tega pa ne!» so se oglasile vse vprek.

«Zakaj pa ne? Če izberemo dihurja, ne bomo s tem užalile nobenega gospodov petelinov. In dihur se bo čutil počaščenega, spoznal bo, da mu zaupamo, in svojih vdanjih podložnikov ne bo brez vzroka moril», pravi spet prva.

Kokoši so se ji dale pregovoriti. Tudi petelini, ki so čakali na izid volitev, so bili s tem zadovoljni, ker nihče ni privoščil drugemu, da bi bil kralj.

Odposlanstvo kokoši se je odpravilo k dihurju. Povedale so mu, da so ga izbrale za kralja. Dihur se je čutil zelo počaščenega, takoj je sprejel to visoko čast in obljubil, da bo pravičen vladar in da ne bo več brez vzroka davil kokoši. Peteline pa je imenoval za ministre.

Počasi pa se je dihurju zahotelo petelinje pečenke. Dolgo je premišljeval, kakšen vzrok bi dobil, da bi lahko zadal katerega svojih ministrov. Neki dan je poklical v svoj brlog najdebelejšega petelina in ga vprašal:

«Ali duhaš kaj v mojem stanovanju?»

Petelin je vihal nos in rekel:

«Seveda, saj neznosno smrdi po dihurju!»

«Kaj, tako odgovarjaš svojemu kralju?» se je zadr dihur, odgriznil petelinu glavo in mu izpil kri.

Drugi dan je poklical drugega petelina. Ta je vedel, kaj se je zgodilo z njegovim tovarišem. Ko ga je dihur vprašal, ali v njegovem stanovanju kaj smrdi, se je petelin globoko priklonil in odgovoril:

«Prav nič ne smrdi, veličanstvo. Po vijolicah diši!»

«Kaj, lažnivec, ti se mi upaš prilizovati?» ga je nahrulil dihur in mu pri prič odgriznil glavo.

Tretji dan je dihur spet poklical enega izmed petelinov v svoje stanovanje in mu zadal isto vprašanje:

Petelin pa se je priklonil od odgovoril:

«Oprostite, veličanstvo, danes sem nekoliko nahoden, pa prav nič ne duham. Res ne morem reči, ali tu smrdi ali diši!»

Dihur se je nasmehnil in odpustil prebrisanega petelina.

ELIDA mila so prava polepševalna sredstva!

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na nežno kožo
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži

ELIDA MILA

ELIDA MILO *Favorit*
Že deset let ljubljenec vsake lepe žene

Kozica Špelica in psiček Bumček se pogovarjata

«Bumček, zdi se mi, da si objokan.»

«Seveda sem. Kaj bi tudi ne bil! Pa sje življenje je žalostno, Špelica!»

«Kaj se ti je le pripetilo?»

«Ah, kaj! Tepen sicer nisem bil, toda obljubili so mi, da bom tepen. Pa kaj udarci, te še kako prenesem, huje je, ker me vsi grdo gledajo in prezirajo, kakor bi bil ne vem kako slab pes. Nihče me ne pokliče, nihče mi ne privošči dobre besede, nihče se ne igra z menoj.»

«Kdo te tako prezira?»

«Vsi, saj sama veš, najbolj pa gospodinja. In kaj sem prav za prav storil? Nič, prav nič. Samo malo sem se pošalil. Malemu Mihcu je gledala srajčka izza hlačk. Spotikal in prekopicaval se je. Jaz sem mu bil zmerom za petami, prijel sem srajco z zobmi in čisto malo po-

tegnil. Mihec se je zvalil in se najprej delal, kakor bi hotel zajokati, potem se je pa pobral in hotel počiti od smeha. Nato sem iznova zagrabil srajco in spel potegnil, zdaj na levo, zdaj na desno. Deček se je valjal po fleh in vriskal. No, in ko sva se najlepše zabavala, priteče gospodinja in kriči, da sem mu raztrgal srajco. Iz gobca mi je res visel košček platna, tako majhen, da res ni bilo vredno besedice. Gospodinja je kričala, da sem mrcina zanikrna, da sodim v pregrado med gosi, da bi me malo skljudale. Potlej so me privezali k pesjaku kakor kakšnega popadljivca psa. Mojih izprehodov je bilo konec.»

«I kajpa, Bumček. Z ljudmi je velik križ. Samo mene poglej! Zmeraj sem jim bila dobra, smejali so se mi, kadar sem se igral z Mihcem, umivali so me in česali kakor tebe, da bi ne imel bolh — mene pa zato, da bi ne smrdela. Vse do včeraj, ali kdaj je že to bilo. Mihec si je sezul čevlji in me udaril s peto po nosu. Stresla sem se, a on me je udaril spet in spet. Preveč me ni zbolelo, pa sem si mislila, naj se deček zabava. Potem mi je razklenil gobec in vtaknil vanj svoj čevlj. Pulila sva se zanj kakor za šalo. Kar je zagledal Mihec, kako vodijo iz hleva Sivko in Lisko, pa je stekel tja. Jaz pa krav prav nič ne maram.»

«Saj jih tudi jaz ne maram. Nikdar

ne vedo, kam stopijo, in Sultan je dobil zadnjič od Sivke z rogom v rebra, da so ga morali nekoliko dni mazati s petrolejem, tako je bil ctekel.»

«Torej Mihec je stekel za kravami in mi pustil čevlji. Malo sem ga polizala in, ko sem začutila notri takšno sladko lepilo, razgrizla. Včasih me takšna prime, da moram nekaj gristi — veš ta brezzoba čeljust me zmerom srbi. In že sem bila s čevljem skoraj opravila, pa pride gospodinja z Mihcem in ga izprašuje, kje ima čevlji. Pokazal je name. Naredila sem se, kakor da nič ne vem, toda iz gobca mi je visel kos podplata. Pa imaš! Rekli so, da sem koza neumna in da je zadnji čas, da me pobijejo. Sicer ne vem, kaj to pomeni, bržkone kaj tako neprijetnega, kakor je doletelo tebe...»

«Da, da, Špelica, čisto prav si rekla, da ljudem nikdar ne ustrežeš.»

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čaja, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uodite svojo prebavo z dobrimi odvajalnimi sredstvom

DARMOL

Reg. 25801/37 Dobil se v vseh lekarnah

Ta znak jamči za
pravilnost in kvaliteto

Pyramidona

Oglaš je registr. pod št. 1675 od 17. XII. 1936.

Kako postanem lepa

Pojem o lepoti je relativen. Nekomu ugajajo plavalase ženske, drugemu črnolase; nekateri se navdušujejo za vitko linijo, drugim so debelušaste ženske, kakor n. pr. May Westova, vzor lepote.

Ali ste kdaj kritično opazovale ženske, ki jih srečate? Če tega doslej še niste storile, poizkusite zdaj. Lepotico, ki jo vse vaše tovarišice hvalijo, zavidajo in obožujejo, si bliže oglejte. Ali je res tako lepa? In spoznali boste, da je na svetu prav za prav hudo malo resnično lepih, klasično lepih obrazov. Spoznale boste pa tudi, da veljajo za lepoticice predvsem tiste ženske, ki so skrbno negovane. Potemtakem bi danes lahko postavili novo pravilo: Nega je lepota. Pri skrbnem opazovanju tovarišic, znank in tako imenovanih lepotic boste pa tudi spoznale, da veljajo za lepe ženske zmerom tiste, ki so popolnoma zdrave. Zdravje daje polti potrebno svežost, očem privlačen blesk, obrazu zdravo, svežo rdečico, hoji potrebno prožnost in vsemu telesu mladostno gibčnost. Malokdaj boste srečali bolno žensko, ki bi vam mogla postati vzor lepote. Prej ali slej vas bo nekaj motilo na njej. Ali slaba polt ali neprijeten duh iz ust, potne roke ali kaj podobnega. Staro pravilo že pravi: Lepota je zdravje!

Ko pridemo do teh dveh spoznanj, tudi prav lahko odgovorimo na vprašanje v naslovu tega članka. *Z nego in s pomočjo zdravja lahko postane vsaka ženska lepa in privlačna.* Če doslej nismo polagale dovolj skrbi na nego obraza, telesa in zlasti zdravja, potlej hitro sklenimo, da bomo vbočede nadomestile, kar smo zamudile. Če je katera bolna, naj ne odlašaja več posvetovanja z zdravnikom in naj skrbi, da bo čimprej spet zdrava. Potlej naj se pa loti potrebne nege obraza in telesa, naj ji ne bo žal časa, ki je potreben za to, zakaj ves trud se ji bo obilno povrnil. Četrť ure lahko vsaka, še tako zaposlena ženska utрпи na dan. Pet minut za obraz, deset minut za telovadbo. Dvakrat na teden pa si prihranimo pol ure za oboje. Najprej preberite knjigo «Kako naj se žena neguje», ki je izšla v založbi «Žene in doma». V nji boste našle dobro svetovalko, kako odpravite razne nakaze in nadloge.

Ženska, ki bi bila rada lepa, mora predvsem paziti na svojo celotno pojavo. Preobilna postava ne napravi do-

brega vtiska. S tem pa seveda ni rečeno, da naj bo suha kakor hmelovka! Nasprotno. V zadnji modi se očitno kaže tendenca, prikriti in izpopolniti udrt križ, upadle rame, preozek prsni koš itd. V knjigi «Kako naj se žena neguje» dobite natančna navodila, kako lahko spoznate svojo normalno težo. In na uho vam povemo, da nič ne de, če imate tri do štiri kile več od normale, da jih le ni manj!

Hujševalnih kur se ogibajmo. Pretirana telovadba zareže ostre gube v obraz, razna odvajalna sredstva za hujšanje slabijo črevesje, povzročajo motne oči in starikav obraz, ker postane polt prej ali slej rumenkasta. V jedi se lahko omejite, in zdaj, ko so pomaranče poceni, vam zaupamo še dober in zanesljiv recept, ki nikakor ne škoduje zdravju. Namesto zajtrka, dopoldanske malice, popoldanske kave in večerje zaužijte pomaranč, kolikor vas je volja. Opol dne pa pojejte svoj običajni obed kakor vsak dan. Tako pojedite na dan lahko štirinajst pomaranč. Če kupite cel zaboj, vas stane pomaranča komaj pet in sedemdeset par. Izberite si sočne pomaranče z Jafe ali pa rdeče. Nekatere iztiskavajo pomaranče in pijejo samo sok. To lahko napravi vsaka po svojem okusu. Ta kura zdravju ni škodljiva,

(Nadaljevanje.)

Oprema v tujski sobi naj bo preprosta, vendar pa snažna in stvarna. Soba, ki je vsa natrpana z opremo, da se gost v nji komaj prestopa, ni vabljiva. Najprej spravimo staro navlaklo pod streho. V tujski sobi mora biti tole pohištvo: postelja, posteljni omarica, miza, stol, omara za obleko, primeren predal za perilo, umivalnik in morda še policica za knjige ali pa za cvetlice.

Postelja naj bo udobna. Zimnice gospodinja lahko čez zimo sama prerahlja in jih na novo preobleče, če je stara prevleka zamazana ali preveč obledela in zakrpana. Blago naj bo preprosto, a trpežno. Umazana prevleka napravi na letoviščarja najslabši vtisk. Če sprejmemo na letovišče družino z otroki, položimo čez zimnico primeren kos gumastega platna, da se že naprej obvarujemo škode. Odeja naj bo prav tako čisto preoblečena, nikakor pa ni potrebno, da bi za to kupovali svilo. Najvažnejša je snaga. Blazine naj bodo dovolj mehke. Navadno zadostujeta dve blazini; če pa gost želi posebno visoko zglavje, moramo imeti pripravljeno še tretjo blazino. Posteljno perilo naj bo snažno in preprosto. Mestni ljudje posebno cenijo hodno platno za rjuhe. Hodno platno je poceni, ko ga gospodinja nekajkrat opere in obeli, se popolnoma obeli. Posteljno

ker imajo pomaranče vse potrebne vitamine v sebi. Štirinajst dnevna kura vas olajša najmanj za pet kilogramov. Kri se obnovi, preosnova se pospeši, in kmalu boste zapazile, da bo postala tudi polt čistejša. Važno je, da med kuro ne uživajte vode ali drugih pijač. Za žejo pijte pomarančni sok ali pa pojejte cel sadež.

Debeluškam pa je predvsem potrebna tudi primerna telovadba. Zjutraj ali pa zvečer žrtvujte telovadbi deset minut. Ena najpreprostejših, vendar pa najučinkovitejših vaj je tale: lezite s hrbtom na tla. S prsti na nogah se uprite pod omaro, roke položite tesno ob telo, potem se pa poizkusite dvigniti, ne da bi si z rokami pomagali. Izprva pojde težko in se boste morali z nogami krepko upirati v omaro, a vsak dan boste laže napravili to vajo. Morda vas bodo prve dni tudi mišice v trebuhu precej bolele, a vztrajnost jih bo kmalu okrepila in masčoba, kolikor je je odveč, bo izginila. Dovolj je, če napravimo to vajo vsak dan desetkrat. Čez teden ali dva se boste potem že lahko odrekle upori pri omari. Tedaj lezite na sredo sobe pa pazite, da se bodo pete ves čas dotikale tal. Tako delajte od slej to vajo, dokler trebušček ne splashne. (Dalje prihodnjič.)

perilo naj bo zmerom skrbno zlikano. Najlepše vezeno posteljno perilo lahko napravi na letoviščarja slab vtisk, če je zmečkano in samo površno zlikano. Če gospodinja sama ne utegne vesti blazin in odejnih prevlek, lahko okraši posteljno perilo z robčki, glavno je, da je vse čisto in lepo zlikano. V prilogi za ročna dela smo pokazali že mnogo lepih in preprostih vzorcev za posteljno perilo. Naročnica, ki želi na to stran nasvetov, naj se kar obrne na našo upravo. Po kmetih imajo nekatere gospodinje navado, da perilo še vlažno zlikajo in potlej takoj spravijo v omaro. Zrak v omari je zatohel in vlažno perilo se nazvame slabega duha. Ko pozneje gospodinja preobleče posteljo s takšnim perilom, dobi vsa soba zatohel duh. Temu je kaj lahko odpomoči. Posteljno perilo moramo sicer vlažno likati, ker se hodno platno drugače niti ne da lepo zlikati, vendar ga moramo potem pustiti še nekaj časa na solncu in svežem zraku, da se do dobrega posuši. Skrbna gospodinja pa itak vsak teden po enkrat prezračiti omaro in tako perilo ne more dobiti slabega duha.

Čez dan pognemo posteljo s preprostimi pregrinjalom. Pregrinjalo je lahko iz istega blaga kakor namizni prt in zavese. (Glej našo aprilsko številko!)

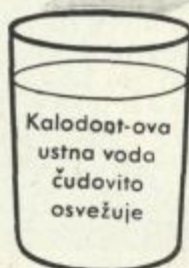
Zraven postelje naj stoji posteljni omarica. Omarico od znotraj odrgnemo z lugom in jo posušimo na solncu. V predale položimo svež papir. Zvečer postavimo gostu na posteljno omarico kozarec sveže vode in pogledamo, ali nismo pozabili položiti na svečnik vžigalic.

(Dalje prihodnjič.)

Niti ne sluti nevarnosti v ustih!

Ali morda tudi Vi še vedno ničesar ne ukrenete proti zobnemu kamnu, čeprav je najbolj nevaren sovražnik Vaših zob? Ne čakajte dokler ne bo prepozno in se Vam bodo začeli zobje majati, uporabljajte rajše takoj Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki vsebuje sulforicinoleat, ki odstrani polagoma zobni kamen in prepreči, da se ne napravi na novo.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

TRPLJENJE ŽENA

Zgodba Osolnikove Reze

Due 18. oktobra leta 1918. je zatrobil francoski štabni trobentač Sellier vojaški znak: «Ustavite ogenj!» In prav tisto jutro, nekaj dni pred koncem svetovnega klanja, je še padel Osolnikov France, edinec Osolnikove Reze. Bilo mu je komaj devetnajst let...

To je konec njene zgodbe in začetek ni dosti manj žalosten. Reza je morala že kot mlado dekle pridno prijeti za delo. Služila je za deklo pri premožnem kmetu. Garala mu je od jutra do večera in mlad posestnikov sin je veselo zaukal, kadar jo je srečal ob večernih urah s polnim košem sena pred hlevom. Skupaj sta krmila živino in potlej sta v hlevu kramljala, dokler ju ni razgual stari posestnik. Zidala sta gradove v

oblake. Rezi se je zdelo nebo odprto, kadar ji je fant prisegal in zatrjeval, da bo «starega» pregovoril, da mu ne bo več vsiljeval bogate neveste, temveč da bo privolil, da vzame rajši pridno in zalo Rezo. A življenje je trdo. Ko so jeli ličkati koruzo in ni mladega fanta več opajal mamljivi vonj po senu in so bile dolge noči brez zvezd in brez slavčevega žgolenja, so Rezo spodili od hiše, mladi se je poročil z bogato nevesto in križev pot se je začel. Nekaj mesecev pozneje je Reza povila zdravega fantka. To dete ji je ostalo kot edini spomin na mladost, na ljubezen in na najlepši čas v njenem življenju. Odslej je morala še vse bolj garati.

Ko se je pričela svetovna vojna, je bilo Francetu petnajst let. In Reza se je tresla iz dneva v dan, da bi začeli jemati še tako mlade fante. In leta 1917. so ga res poklicali. Kako se je poslavljala od njega, kako ga je spremljala vse do mesta in do kolodvora, kako se je vračala z ožuljenimi in krvavimi nogami domov, kako je klecnila ob postelji in zaihtela na ves glas, vam

ne bom pravila. «Ne, ne, saj Francetu se ne bo nič zgodilo. Bog je usmiljen, dovolj hudega sem že prestala, vse vice sem že na tem svetu odslužila, zdrav se vrne, vojne bo kmalu konec in potlej bova spet skupaj in na stara leta bom lahko počivala», tako se je tolažila iz dneva v dan, raztresena hodila po svojih opravkih in v duhu neprestano molila za Franceta. In res je prišel konec vojne. Vsa srečna je letela z vaščani pred občino in poslušala novico o premirju. In potlej je čakala in čakala, kdaj se ji vrne ljubljeni edinec... Pa ga ni bilo. Namesto njega je prišlo rumeno pismo z uradnim sporočilom, da je France padel kot eden izmed zadnjih žrtev svetovnega klanja...

Tu se prav za prav konča povest o Osolnikovi Rezi. Na vaški cerkvi so kakor v vseh slovenskih trgih in vaseh vzdali ploščo z imeni padlih faranov. Med njimi se blešči v zlatih črkah ime: France Osolnik. In vsako jutro pred zgodnjo mašo prikrevsa Osolnikova Reza do cerkve. Pred spominsko ploščo se ustavi in topo gleda v ime svojega

Pomagajte dojenčku do čim lepšega razvoja!

Dajte mu

Žikin specialni sterilizirani zdrob za dojenčke in bolnike.

To je naravno, izredno lahko prebavljivo dopolnilo materinemu mleku in tako fino zmleto, da ga že 6 tedenski dojenček pije iz steklenice. Uporabite ga brez skrbi: ljubljanska in zagrebška otroška klinika hranita svoje dojenčke z Žikinim zdrobom.

Ko Vam dete nekoliko doraste, ga hranite z rženo sladno kavo Žiko.

Redilna je, zdrava in obremenjuje nežni želodček neprimerno manj kakor samo kravje mleko, ker preprečuje, da bi se mleko v želodcu sesirilo. — Oboje dobite v vsaki špecerijski trgovini.

sina. In sleherno jutro vzdihne, kakor da bi nosila vso težo sveta na prsih. Ob nedeljah prižge pred spominsko ploščo belo svečko. Dvajset let bo že, odkar prižiga pred spominsko ploščo bele svečke; leta so ji skrivila hrbet, noge jo težje nesejo v hrib in spotoma mora pogostokrat počivati. a. fr. b.

Čez noč je postala slavna pisateljica

Če imajo romani razne nagle preobrate in čudne zapletke, trdijo strogi kritiki, da take reči niso v resničnem življenju mogoče.

In pri tem prede življenje danes in vsak dan tako čudovite romane, da si kaj takega ne izmisli niti pisatelj z najbujnejšo domišljijo.

V Atlanti, v glavni državi Georgije, v eni izmed 49 držav ameriške Unije, živi Margaret Mitchell. Študirala je zdravništvo in je le zdaj pa zdaj napisala kako povestico za lokalni list. Njen oče je bil znan advokat in najboljši poznavatelj zgodovine te južne države Unije. Ko je Mitchellovi umrla mati, je opustila študij ter se vrnila k očetu, da bi mu gospodinjala. Zdaj se je mogla podrobneje ukvarjati z zgodovino dežele, in ko si je izvinila nogo ter morala dalje časa ležati, ji je dozorela misel, napisati roman o vojni Severa proti Jugu, ki je bila največji zgodovinski pretres Zedinjenih držav. Tako je nastalo delo, ki mu je bil usojen največji književni uspeh, odkar so izumili knjigotisk. Mitchellova je pisala tudi potem, ko je ozdravela, pisala je z vročično naglico, zakaj vse svoje like je videla žive pred seboj. Včasih je bila zaradi tega živčno že skoraj strta, toda delati ni prenehala.

Posrečilo se ji je dokončati to mogočno delo in vtakati vanj vsa izkustva, ki si jih je pridobila z ljudmi okrog sebe in ki smo jih tudi sami doživeli v svetovni vojni.

«Jug proti Severu» je zavihral v Ameriki kakor uragan. Amerika je gotovo navajena presenečenj, toda to, kar je znala Mitchellova izvati iz svoje notranjosti in pokazati v svoji knjigi, to se doslej še nikomur ni posrečilo. V 18 mesecih se je prodalo dva milijona izvodov njene knjige in knjiga se tiska še neprestano dalje.

Kdor je knjigo bral, ne more razumeti, kako je mogla tako mlada ženska zajeti svet s tako čudovito dovršenostjo. Avtomobilisti v Georgiji še zdaj iščejo vas Tara, v kateri se odigrava roman, in nikakor nočejo verjeti, da je ime vasi izmišljeno.

Mitchellova je dosegla takšno literarno slavo, kakor doslej še nihče, niti noben moški. To je prva ženska, ki je znala povedati svetu nekaj novega, čudovitega, edinstvenega.

Kadar je prvo dete na poti

Mlada žena, ki pričakuje dete, bi morala v predhodnih mesecih za to skrbeti, da bi ostala duševno in telesno zdrava in čila. Posebno važno je, da je njeno duševno razpoloženje dobro in da si prizadeva biti vesela. Misliti si mora, da je žena za to določena, da dobi otroke, in da se pri normalnem zdravstvenem stanju vse dobro izteče.

Žena naj pred porodom opravlja svoje delo, kar najdalje more. Nekatere žene delajo do zadnjega trenutka in skoraj vedno dobijo najbolj zdrave in krepke otroke ter prav dobro prestanejo porod. Ne smemo si domišljati,

da je nosečnost bolezen, med katero si moramo bogve kako prizanašati in biti ne vem kako obzirni do sebe. Razume se pa, da se bomo ogibali težkega telesnega dela, zlasti ne smemo dvigati težkih predmetov. Zelo zdrava pa je hoja po stopnicah, ker je to izvrstna vaja za mišice. Prav tako ne smemo opuščati vsakdanjega izprehoda.

Jé in pije naj žena tako, kakor je navajena; ne jé naj niti preveč niti premalo, zlasti pa to, kar ji gre v slast. Ogiblje naj se samo prav ostrih in močno začinjjenih jedi, naj ne pije alkohola in tudi ne kadi. Tudi preveč vode piti ni dobro. Zvečer naj hodi zgodaj spat in naj zjutraj zgodaj vstaja. Mnogo sadja in zelenjave spada seveda tudi k prehrani, če naj bosta mati in pričakovani otrok zdrava.

Dolžnost moža je, da razvedruje in razveseljuje svojo ženo. Čim prijetnejša je okolica, tem ugodneje vpliva na veseli dogodek. Mož naj v tem času ne stavi posebnih zahtev, saj mora uvideti, da se žena ne more n. pr. športno udeleževati z njim itd. Prav tako naj je ne vlačí z zabave na zabavo. Veliko bolje je bivanje v svežem zraku kakor sedenje v kinu.

Glede opreme za dete naj se žena ne posvetuje s starejšimi sorodniki, zakaj prav v zadnjih letih je bilo za oblačenje in oskrbovanje otroka uvedenih toliko praktičnih novosti, da prejšnji rod res ne more več prav svetovati.

Za posteljico je zelo praktična na tleh stoječa košara, ki se da prav čedno opremiti. Priročni predalčnik za previjanje je skoraj potreben. Če ga nimamo, pognemo lahko na zofo gumasto blago in previjamo na njem otroka.

Srečna je žena, ki je bila tako pametna, da se je že pred poroko zanimala za oskrbo dojenčkov ali pa bila celo v tečaju za to, zakaj ni ji treba izpraševati, kako naj oskrbuje otroka, da bo zdrav, krepk. Brez izkušenosti pa človek lahko marsikaj narobe stori.

Pomladite kožo!
Privoščite ji tudi ponoči pravilno nego. Elida Citron Cold Cream čisti in hrani kožo ter jo ohrani svežo in čisto.

Gube bi Vas lahko izdale...

Skrbite za to, da gube ne bodo izdale Vaše starosti. Vaš obraz mora obdržati odraz mladosti. Negujte Vašo polt redno z Elida kremo Ideal za podnevi. Ta krema vsebuje učinkoviti hamamelis, ki polepša kožo, odstrani male poškodbe in gube, poživiti uvelo kožo in ji da mladostni videz.

ELIDA IDEAL

Poročile so se naročnice: gospodična Danica Košutova z gospodom dr. Stanetom Graparjem, zdravnikom iz Ljubljane, gospodična Pavla Macerlova z gospodom Leopoldom Stamičem, krojačem iz Ljubljane, gospodična Ivanka Škanderjeva z gospodom Karlom Kregarjem, mizarским mojstrom iz Vižmarij, in gospodična Minka Jančičeva z gospodom Rudolfom Ferležem, mlekarskim podjetnikom iz Sv. Jurija ob južni železnici. Iskreno čestitamo!

Hrbtenica je mehka!

Ko malček izpolni šest mesecev, neče več mirno ležati v zibelki. Radoveden postaja, glavico vzdiguje, in če ga pustimo, da dolgo leži, postane razdražljiv in cmerav. Ob tem času lahko začnemo otroka pestovati, vendar moramo najskrbneje paziti na pravo držo,

Otrok ima mehko hrbtenico in nepravilna drža ga lahko pokvari za vse življenje. Popolnoma napačno je, če pestujemo otroka zmerom samo na eni roki. Večina mater si posadi otroka na desnico, z levico ga pa podpira, kar ni prav. Pravilno je, da menjavamo roke. Če smo pol ure pestovali otroka na desni roki, ga preložimo potlej na levo in ga z desno podpirajmo pod pazduho. Mati, ki otroka pri pestovanju sploh ne podpira, se s tem najhujše pregreši proti otrokovemu zdravju. Otrok ima še premehko hrbtenico, da bi se mogel sam dolgo ravno držati. Nehote zleze čez nekaj časa v dve gubi, pljuča ne morejo pravilno delovati, obenem pa se začne poševno držati.

Prav zaradi mehke hrbtenice je tudi prav, če spi dojenček brez blazin. Tako ima otrok vsaj v spanju hrbtenico v pravi legi.

Red na mizi

Nepospravljena miza po jedi ali med jedjo je slabo izpričevalo za gospodi-

njo. V vsakem gospodinjstvu mora biti samo po sebi razumljivo, da je treba mizo kmalu po jedi pospraviti. Kakor pogrinjanje, tako zahteva tudi pospravljanje mize nekaj vaje in smotrnega dela. Metati krožnike in pribor drugega na drugega, ropotati in žvenketati s porcelanom, steklom in priborom, je slabo spremljanje govora, ako sedimo še pri mizi, kakor je to običajno.

Po posameznih jedeh je treba odnašati krožnike tiho in v določenem redu. Po juhi se odnese najprej jušnik in potem šele jušni krožniki. Tudi pri vseh drugih jedeh naj bo isti red, najprej se odnese sklede, nato krožniki. Krožnike devajmo na podstavek brez ropota, velike spodaj, manjše zgoraj. Žlice, vilice, nože položimo poleg krožnikov ali pa na poseben podstavek za pribor. Nato odnesimo kozarce, vodo, košarico za kruh itd. Prtiče rodbinskih članov denemo v obroček, da dobi prihodnjic spet vsak svojega, prtiče gostov vržemo v perilo. Prt očistimo z majhno metlico in lopatico, zlasti če ostanejo gostje še pri mizi. Črno kavo podajamo navadno drugje, ako imamo za to prostor. -č.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Zelenjavna juha z rižem. 2. Bržola v sardelni omaki (187). Polenta. 3. Kompot iz marelic.

Zvečer: Česnjevi cmoki iz sirovega testa (401).

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha s testenimi polžki (55). 2. Govedina. Pečen krompir (289). Špinača. 3. Kompot iz borovnic.

Zvečer: Pečen makaronov naraštek (257). Solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Gobova juha. 2. Navadni bifteki (171). Krompir v kosih. 3. Rdeče jagode.

Zvečer: Možgani z jajci. Solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Telečja obara. Ajdovi žganci. 2. Česnjevi zvitek.

Zvečer: Jetrna pasteta. Kava.

Petek.

Opoldne: 1. Korenja juha. 2. Pečena ali ocvrta riba. Riž z grahom. Solata.

ONA VSAKOMUR UGAJA!

Njena pojava je vedno brezhibna in ugodna. Stalna uporaba Odo-ro-na je zanjo sama po sebi razumljiva kakor čiščenje zob. Odo-ro-no ji daje svežost in ji varuje obleko. Uporabljajte ga, da se ognete škodi zaradi potenja. Vsi lahko uporabljajo Odo-ro-no, ker se proizvaja v dveh jakostih: „Regular“ (rdeči), enkratna uporaba varuje 3 do 7 dni, in „Instant“ (brezbarvni) za občutljivo kožo, zadostuje za 2 do 3 dni. Steklenice s praktično gobico na zamašku se dobivajo v vseh strokovnih trgovinah.

ODO-RO-NO

DOMAČA OTROŠKA MOKA

To so zdrobljeni ali pa čisto zmleti Bizjakovi keksi, iz katerih — če si jih nabavite primerno količino — vsak čas lahko napravite v mlinčku za drobtine ali pa z navadnim valjarjem za testo toliko otroške moke, kolikor je potrebujete. V ta namen so najbolj pripravi Bizjakovi domači ali pa Bizjakovi konzumni keksi. Če želite boljšo vrsto, potem vzemite Bizjakove Albertove kekse.

Navodilo: 4 ure prej, preden jih uporabiš, namoči v kozarcu, ki je do polovice napolnjen z vodo (l dl), 1/2 velike žlice moke iz Bizjakovih keksov in pusti, da to nekaj časa stoji. Potem to skuhaj in neprestano mešaj, dokler ne zavre in se ne zgosti. Nato dodaj l dl mleka in za kavno žličko (5 gr) siadkorja. Zdjaj to spet kuhaj in mešaj, dokler vnovič ne zavre. Na ta način se zmes zredči, da jo otrok lahko pije iz stekleničke. Če hočeš, da bo zmes še redkejša, prilij še malo mleka. To je zelo redilno, otroci to radi uživajo, in kar je glavno, ni drago. Kadar kekse kupuješ, zahtevaj izrečno Bizjakove kekse priznane kakovosti. Če že imaš kekse na zalogi, hrani jih v zaprti pločevinasti škatli, prav tako tudi moko iz keksov, ce ti je kaj ostane, da se ohrani kolikor mogoče dolgo sveža.

Zvečer: Krompirjeve omete s špinačo.

Sobota.

Opoldne: 1. Guljaževa juha (7). 2. Česnjevi riž (429).

Zvečer: Cmoki z mesnim nadevom. Grahova omaka s smetano.

Nedelja.

Opoldne: 1. Ječmenčkova juha. 2. Kvašena pljučna pečenka (225 in 170). Kruhovi cmoki. 3. Kompot iz kresnega grozdjčiča.

Zvečer: Prekajena svinina. Presno maslo. Čaj.

Opomba. Številke v oklepaju pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo natisnjena jedila prinašamo recepte.

Zelenjavna juha z rižem.

Nekoliko ohrovtja in nekoliko zelja ter korenino korenja in peteršilja zrežemo na rezance ter pridenemo pest graha in na tanko narezane čebule. Vse to vržemo na razbeljeno mast in dušimo in pražimo pokrito tako dolgo, da je vsa zelenjava mehka in da zarumeni. Nato prilijemo vode, juho osolimo in opoprano ter hkrati zakuhamo riž. Tik preden nesemo juho na mizo, ji pridenemo sesekljanega peteršilja.

Kompot iz marelic.

Neolupljene marelice, ki pa ne smejo biti prezrele, razpolovimo in denemo v vrelo sladkorno raztopino, pripravljeno iz 1/4 l vode in 15 dkg sladkorja. Ko so marelice v njej, raztopina ne sme nič več popolnoma zavreti, ker se sicer marelice prehitro razkuhajo.

Špinača.

Špinačo skuhamo s pečlji vred v slanem kropu, ocedimo in vržemo nesekljano za hip na razbeljeno olje, na katerem smo sevrli nekoliko na drobno zrezane prekajene slanine in sesekljanega česna.

Jetrna pasteta.

1/4 kg svinjskih jeter narežemo na rezine, poparimo s kropom in pustimo jetra v njem približno 5 minut. Med-

tem scvremo 1/8 kg na drobne kocke narezane sveže slanine, da postekleni. Na tej masti zarumenimo potem čebulo, pridenemo peteršilja in majerona, nato pa še zmleta jetra in sol ter vse skupaj dobro premešamo. Narejeno pasteto spravimo potem v kozarec, ki ga neprodušno zapremo in kuhamo nekako 20 minut v sopari. Tako pripravljena pasteta stoji pozimi skoraj šest tednov.

Kožne odprtinice
so sedaj proste
in zelo sprejemljive.

Opazujte dobro svoj obraz pa boste videli, kako lecitin in kolesterol Solea mila in kreme pomlajujeta spomladi Vašo kožo.

Kakor žamet bo postala mehka.

SOLEA

Milo in krema

Pečena ali ocvrta riba.

a) Kako pečemo ribo na rešetki.

Če nameravamo peči ribe na rešetki, jih moramo najprej povaljati v moki in pomazati z oljem, preden jih položimo na razgřeto rešetko. Ribo, ki tehta več ko 15 dkg, moramo na obeh straneh po dolgem zarezati približno 1/2 cm globoko, da se riba prej in lepše speče in da se koža ne zažge. Ko je riba na eni strani pečena, jo obrnemo in spet pomazemo z oljem ali pa s presnim maslom. Manjše ribe pečemo kar cele, večje pa zrežemo na primerne kose.

b) Kako cvremo ribo.

Ribe cvremo po večini na olju, ker se da olje razbeliti na veliko višjo stopinjo (500°) kakor mast, ne da bi se zažgalo, in se zato riba hitro speče ter ne razpade. Čim manjša je riba, tem prej je ocvrta. Nikdar pa ne smemo vreči v ponev preveč rib hkrati, ker se olje potem preveč ohladi in se ribe bolj cmarijo kakor cvro. Večje ribe zarezemo ob straneh po dolgem 1/2 cm globoko, da so prej ocvrte. Vsako ribo pomočimo najprej v osoljeno mrzlo mleko, nato pa povaljamo v moki, da se nabere okoli ribe nekakšno rahlo testo, ki tvori oklep in ki pri cvrenju zarumeni in hrusta. Ko se ocvrte ribe odcejajo, jih osolimo, potem pa zložimo na krožnik in takoj postavimo na mizo, okrašene s štebelci peteršilja, zraven pa prinesemo košček limone, da lahko vsak gost poškopri ribe po svojem okusu z limonovim sokom.

Krompirjeve omelete.

Kuhani krompir zrežemo na kocke ali pa na rezine ter ga pražimo na presnem maslu. Ko krompir zarumeni, zlijemo nanj raztepena jajca (na vsako osebo največ po 2 jajci) in krompir premešamo tako, da nastane omele-

ta. Opečene omelete namažemo s špi-načo ali pa s kakšno drugo zelenjavo in takoj postavimo na mizo.

Cmoki z mesnim nadevom.

Iz koščka presnega masla, 1 jajca, nastrgane stare žemlje, mleka, soli, nastrganega limonovega olupka in nekoliko muškatovega oreška zamesimo testo. Potem sesekljamo na drobno ostanke pečenke, prekajene svinine, perutnine ali pa govedine. Na maslu zarumenimo sesekljano čebulo, pridemo nato meso, ga potresemo malo z moko, in če je treba, nekoliko razredčimo z juho. Iz pripravljenega testa naredimo cmoke in napravimo v vsak cmok globoko jamico, ki jo napolnimo z mesnim nadevom, nakar cmok s koščkom testa zapremo. Cmoke skuhamo nato v slanem kropu. Ko so kuhani, jih potresemo z drobtinami in polijemo z razbeljenim presnim maslom. Lahko jih pa povaljamo v raztepenem jajcu in opravimo.

OPOZORILO!

Nekaterim naročnicam se zdijo naši jedilni listi na videz morda predragi. Sestavljeni so z vidika zdrave in zadostne prehrane za družine s skromnimi dohodki. Razume se, da se mora vsaka gospodinja ravnati po svojih razmerah. Vedeti pa morate, da so posamezni jedilni listi sestavljeni z namenom, da se privadi zlasti začetnica na sestavljanje jedil za tečno kosilo in večerjo, in da priobčujemo v zvezi z njimi, ozirajoč se na letne čase, nove recepte. Razen tega imajo ti jedilni listi tudi ta namen, da izpodbadajo podjetne gospodinjice, da so njih jedilniki čim bolj raznolični in da laže presenečajo lačne želodce svoje družine, katerim izprememba v prehrani in vsaka nova poizkušnja skrbne in nese-

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepračali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Oglas reg. pod B. ltr. 23.4.0 od 4 /X. 1937

bične gospodinjice dobro dene. Vsaka gospodinja si pa, tudi če je v skromnih razmerah, iz jedilnih listov lahko izbere marsikatero jed, ki je v skladu z njenim proračunom in ki bo ustrezala tudi okusu njene družine.

Pa tudi na to pazimo, ko sestavlja-

Scherkovi Nasveti

Puder, ki se oddrži,

je »Scherkov Mysticum puder«. Ta puder prekaša vse druge s svojo sestavo in ker je nedosegljivo fin in duhteč.

Prekrasna usta po obliki in barvi do Scherkova rdečila za usta, ki pa ni kričaste.

»Gopa!«
mnogobolj Vas bo ljubil, če mu ublažite neprijetnost pri britju. Nabavite mu »Tarr vodo«, ki ne učinkuje samo antiseptično, marveč napravi kožo tudi gladko in nežno.

SCHERK
PARIS - NEW YORK

Scherk Face Lotion

Scherkova voda za nego lica. Pomagala bo tudi Vam, a samo pri redni uporabi. Lice čisti od zajedalcev ter mu daje svež in mladosten videz. Dobi se v vseh boljših strokovnih prodajalnah za ceno Din. 18.-, 35.-, 56.- itd.

Pošljem Vam prav rad vzorec, če pošljete svoj naslov tvrdki Ljudevit Schön, Zagreb, Jelačićev trg 1. ter priložite Din. 3.- v poštnih znamkah za poštnino.

mo jedilni list, da pride meso na mizo po navadi le po enkrat na dan in da je po obilnem kosilu večerja skromnejša in obratno.

Ob tej priliki Vam sporočamo, da je prav zdaj izšla nova naklada naše knjige «Kako naj kuham», ker so naše naročnice in druge gospodinje vedno pogosteje po njej povpraševale. Knjiga stane 30 dinarjev, za naročnice «Žene in doma» pa samo 15 dinarjev.

Kako kuhamo sadje v sopari.

Sadje, ki ga nameravamo vkuhati za zimo, mora biti zdravo, trdo in popolnoma suho. Češnjam, višnjam in češnjam potrgamo peclje, jih operemo, odcedimo in dobro zberemo; hruške, breskve, kutine in slično sadje pa olupimo in narežemo na lične koščke. Tako pripravljeno sadje zložimo potem prav na tesno v popolnoma čiste in suhe kozarce in ga polijemo s kuhanim sladkorjem, da sega tekočina do tri četrtine kozarca.

Sladkor kuhamo takole: na 1 kg sladkorja vzamemo po 1 liter vode in ga kuhamo tako dolgo, da se popolnoma raztopi in nastane prozorna tekočina, medtem pa pene, ki se nabirajo po vrhu, sproti posnemamo. Preden kozarce zavežemo, pergamentni papir zmočimo in zberemo, da se lepše oprime kozarca; prav tako zmočimo tudi vrstico, zato da je bolj prožna.

Zavezane kozarce postavimo v lonec, katerega dno smo pokrili s senom ali s slamo, in denemo seno tudi med posamezne kozarce, da se nikjer ne dotikajo. Potem nalijemo v lonec toliko vode, da sega do polovice kozarcev, ga pokrijemo s krpo, ki jo nanj privežemo, da uhaja iz lonca čim manj sopare. Voda naj vre približno pol ure, če je sadje bolj trdo, pa dalje časa. Lonec naj ostane pokrit do drugega dne. Tedaj vzamemo kozarce iz lonca, jih dobro zberemo in spravimo na hladen, suh in ne presvetel prostor.

Spočetka pregledamo sadje vsak dan, če se morda ne kvari, kasneje

L. & C. HARDTMUTH^{OV}

SVINČNIKI

se izdelujejo zdaj v novo osnovani
tovarni svinčnikov

L. & C. HARDTMUTH V ZAGREBU

so torej domač izdelek

Vsakdo,
k d o r
prvega
poskusi,
tudi stalno uporablja odlična

HARDTMUTH^{OVA} PERESA

IN HARDTMUTH^{OVE} R A D I R K E
KI SO TUDI DOMAČI IZDELKI

TOVARNNA KOH-I-NOOR SVINČNIKOV
L. & C. HARDTMUTH
ZAGREB

pa vedno bolj poredko. Če opazimo, sadje v drug čist in suh kozarec in da se v katerem kozarcu sadje kvari, ga prekuhati še enkrat v sopari vsaj ga moramo takoj odpreti, preložiti četrt ure.

E L E K T R O - L U X H L A D I L N I K I

na električni, plinski in petrolejski pogon, brez motorja, brez kompresorja in brez tekoče vode, raznih velikosti, posebno konstruirani za gospodinjstvo.

Zastopstvo „TEHNA“, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 25 I. — Telefon 25-80

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehko. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREMO in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušano in znano LILAS DE CREME.

Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Illica 79.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Mezga iz rdečih jagod, malin, robidnic ali iz kresnega grozdjčja.

Presno sadje pretlačimo. Potem vzamemo za vsak kilogram sadja 60 dkg sladkorja, mu prilijemo kozarec vode, in ko sladkorna raztopina zavre, pridemo sok od polovice limone. Ko to še enkrat prevre, primešamo pretlačeno sadje in kuhamo mezgo najprej na precej hudem ognju, kasneje naj pa vre bolj počasi; ves čas pa moramo dobro mešati. Vsaka sadna mezga je dovolj kuhana, če se kapljica, ki jo kanemo s kuhlalnice na krožnik, ne razlije, tudi če krožnik nagnemo, in če se čez kapljico napravi mrežica. Ko je mezga kuhana, jo zlijemo takoj (še vročo) v segrete kozarce, drugi dan pa kozarce neprodušno zapremo.

Mladostno svež izgled

Vsaka žena, v poklicu kakor tudi v družbi, zna pravilno ceniti vrednost sveže in zdrave barve obraza. Kako lahko zamore s

KHASANA

RDEČILOM ZA USTNA IN LICA olepšati in pomladiti izgled svoje zunanosti. Khasana rdečilo za ustna v 8 različnih barvnih tonih — za vsak lepotni tip primeren idealen ton. Khasana rdečilo za lica se razvije šele, ko se namaže na lice, v vsaki polti primeren, naraven in svež barvni ton. Enkratna uporaba dnevno zadošča. Odporno zoper slabo vreme, vodo in poljube!

Jajčni konjak.

Na željo neke naše naročnice pri- našamo tudi recept za jajčni konjak. Zavremo ½ l mleka, 20 dkg sladkorja in košček vanilije. Ko se mleko ohladi, dodajamo polagoma 3 dobro stolčene rumenjake, primaknemo nato kozico nad ogenj in stepamo pridno s stepal-

Za Vaše TREPALNICE... Arcancil

Res, za Vaše trepalnice je bil pravkar izdan nov izdelek, ki izpolnjuje vse obljube, ki so Vam bile doslej dane. Lahko se uporablja in čudovito polepša trepalnice. Ker njegove sestavine ne vsebujejo mila, v nasprotju z vsemi izdelki po starem načinu, se v resnici ne lepi in ne loml trepalnic. Ker je neraztopljiv, kljubuje docela tudi solzam. ARCANCIL obstoji v devetih novih in prilagodljivih se barvnih odtenkih. Za ženske, ki žele samo podaljšati, utrditi in zviti svoje trepalnice, ne da bi jih tudi ličile, je bila ustvarjena posebna kakovost: «ARCANCIL-SANCOLOR». Poskusite ARCANCIL že kar jutri zjutraj, same se boste prepričale o njegovih resnično presenetljivih prednostih in nikoli več ne boste marale uporabljati kakšnega drugega izdelka. ARCANCIL se prodaja povsod, in sicer stane veliki model 48 dinarjev, nadomestni 32 dinarjev in reklamni zavitek 18 dinarjev. Zapomnite si tole novo navodilo za lepoto: ZA VAŠE TREPALNICE... ARCANCIL.

Generalni zastopnik: Ljudevit Schön, Service A 1, Zagreb, Jelačićev trg 1, oddelek G 5

nikom za sneg. Takoj ko se prične tekočina vzdigovati, potegnemo posodo z ognja in jo takoj, ko se tekočina umiri, še enkrat pristavimo. To napravimo približno trikrat. Nad ognjem moramo tekočino močno stepati, ker se sicer zelo rada zagriže. Potem denemo posodo na hladno in prilijemo, ko se tekočina ohladi, osminko litra konjaka ali pa špirita.

Navadnega konjaka pa po navadi ne delamo doma, ker je za to treba imeti posebne priprave in stvar tudi ni tako preprosta; poleg tega bi pa pri tem tudi najbrže dosti ne prihranili.

Porabni nasveti za vaš vrt.

Kako sadimo daliže. Gomolji dalij so zelo občutljivi. Kdor nima rahlih rok, naj se jih rajši ne dotakne! Ko vzamemo gomolje iz kleti, jih najprej dobro pregledamo, ali niso kje ranjeni ali obtolčeni, posušeni ali segniti. Vse, kar je nezdravega, odščipnemo in iztrebimo. Na vrtu poiščemo primeren prostor zanje, pomisliti moramo, da se daliže precej na široko razrasejo, in zato moramo pustiti med njimi dovolj prostora. Nasadimo jih v razdalji enega metra drugo od druge. Najprej izkopljemo precej globoko in široko jamo. Potlej previdno položimo gomolje vanjo in jih zasujemo z zemljo. Napačno je, če z rokami potiskamo zemljo na gomolje, ker jih pri tem prav gotovo ranimo. Zemljo smemo samo nasuti! Potlej zalijemo novo nasajeni del vrta z razredčeno gnojnico in zvečer še obilno z vodo. Čez nekaj dni, ko se je zemlja že nekolikanj usedla, posujemo po vrhu še nekaj prsti.

Kaj je treba napraviti z nalomljeno vejo pri sadnem drevju? Če opaziš, da se je veja sadnega drevesa nalomila, jo izkušaj zaceliti. Kupi v drogeriji škatljico smole, namaži dobro ranjeno mesto in potlej skrbno zaveži namazano rano z blagom. Pogostokrat se rana po tem ravnanju zaceli in tako si vejo ohraniš.

Kaj sadim meseca junija? Če imaš dovolj velik vrt, nasej še enkrat mesečno redkvico, spomladansko

špinačo in obenem ponovno nasadi grah. Junjski grah se navadno še prav dobro obnese. Okoplji krompir, zelje in paradiznike. Podpri paradiznike z lesenimi količki!

Izsiljevanje.

«Tožnik pravi, da bi umaknil tožbo, če bi mu povedali, kam ste skrili ukradeni denar.»

Toženec ves ogorčen:

«Slišite, to je pa čisto navadno izsiljevanje.»

SVEŽOST

PRI PREBUJENJU!

Kako prijeten je občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro spočitimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode „Soir de Paris“ Vas osveži, okrepi in ponovno poživiti. Ta sijajna tekočina je dvojno parfimirana z Vašim priljubljenim znamenitim parfumom „Soir de Paris“ Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Zakaj *morate odklanjati nadomeske in izrecno zahtevati*

FLIT

Flit je sestavljen iz močnih sredstev, ki uničijo ves mrč. Kar se tega tiče, je nenadomestno. Flit je dodobra preizkušen in je njegova moč splošno priznana. Zato zahtevajte vselej Flit in odklonite vsako imitacijo. Flit ne pušča madežev in je ljudem neškodljiv. Prepričajte se: na kanti mora biti vojak! Pazite na to!

FLIT vedno UBIJA!

Kaj si žele preproge

Preproge, po katerih hodijo vsak dan naše noge, so potrebne vsakdanjega snaženja. To pa ne sme pridne gospodinje zapeljati, da bi jih vsak dan obdelovale s trdo ščetjo ali s sesalcem za prah.

Poskusite novi Cutex-lak za nohte! Namažete se na lahko. V steklenički se ne zgosti. Elegantne dame dajejo povsod prednost novim skladnim barvam: »Rust«, »Old Rose« in »Robin Red«.

CUTEX

TEKOČI LAK ZA NOHTE

Vsak dan lahko izkažemo preprogi uslugo, če ji z mehko metlo ali z mehko ščetjo pobereemo nesnago, ki se je nabrala. Toda «v smeri z nitjo», je prva zapoved. Če čistimo preprogo «proti niti», se hitreje obrabi kakor sicer. Uporabljeni čistilec ne sme imeti ostrih robov ali trdih, obrabljenih ščetin, ker to bolj škoduje kakor koristi. Čiščenje mora biti rahlo in oprezno. Paziti moramo, da prah, ki smo ga odstranili, ne pade nazaj na preprogo.

Po enkrat na teden je treba preprogo očistiti s sesalcem za prah. Preprogo moramo takrat prestaviti, da odstranimo tudi prah pod njo.

Veliko zdravljenje, ki se ga ne smemo lotiti več kakor po trikrat na leto, pa obstoji v iztrkavanju preproge. Trkač naj bo čim širši in ne pokvarjen. Gospodinja naj tudi pazi, da bo iztrkavala preprogo bolj od zadaj. Potem naj jo očisti še s ščetjo. Dobro je, če pozimi položimo preprogo na sneg in jo nekaj časa obdelujemo s trkačem. Seveda naj bo sneg kolikor mogoče suh.

Razstava Zveze gospodinj v Ljubljani

Svojo IX. Razstavo na velesojmu bo Zveza gospodinj posvetila domači umetni obrti, predvsem delu žene. S to razstavo bo opozorila naše ženstvo in našo javnost na zaklade narodne poezije in fantazije, ki jih hrani naš narod. Tudi taki zakladi morajo biti skrbno negovani; moramo jih uporabljati, da zaradi brezdolja ne propadejo. Razstava ima tudi namen, nuditi premožnejšim slojem priliko, da si nabavijo domače

ročne izdelke in s tem podpro domačo delavnost ter da dajo tudi sebi svojski pečat svojega naroda, kakor to delajo drugi narodi. Razstavljene bodo slovenske kleklane čipke, slovenske bele vezenine, pestre vezenine za dom in oblačila po narodnih motivih, pleteni izdelki in keramika. Zveza gospodinj bo skušala uveljavljati za naše izdelke zaščitno znamko, da pridejo ob izvozu in ob tujskem prometu v prodajo le prvovrstni, prekontrolirani izdelki. Znamka naj bo obenem tudi glasnik naše države. Razstava bo nameščena v paviljonu «K».

TA VARSTVENA ZNAMKA NA STEKLENICI

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN OKEN PRIZNANO NAJBOLJŠE SREDSTVO

Sidol

katero vsled kemičnih sestavin vse te predmete ČISTI, POLIRA, OHRANI, DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

ŠANATORIJ ZA ŽIVČNE BOLEZNI

ZAGREB, Zelengaj štev. 37
— Telefon štev. 93-80, 67-46 —
ŠEF-ZDRAVNIK: DR. DJURO VRANEŠIČ

Brez težav deluje Darmol. Razen tega prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. — Reg 25.801/37.

VSAKO JUTRO MLAJŠA!

Drevi: Uporabite rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo, ki vsebuje Biocel, senzacionalno odkritje dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča. Ta vitalna hrana za kožno tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila, da baš zaradi izgube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Krema Tokalon, hranilo za kožo, z Biocelom vrača koži ta element v času počitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

Jutri zjutraj:

Poglejte, v koliki meri je koža bolj sveža in gladka že po prvi uporabi. V nekaj dneh začno gube izginjati. V tednu dni ste videti za leta mlajša. Uporabljajte zjutraj belo kremo Tokalon (ki ni mastna). Ona razkrajja zajedalce ter napravi kožo mehko, gladko in belo. Žene 50 let lahko dobijo očarljivo polt, s katero bi se lahko ponašala vsaka mladenka. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne.

Dobri stric.

Stric Tomaž je prišel z dežele v Ljubljano obiskat družino svojega nečaka.

Ker je pri nečaku tako prijetno, se kar ne more od njega posloviti.

Nečak pa je začel že postajati nestrpen in nekega dne je rekel Tomažu:

«Stric, ali se ti ne zdi, da te morajo teta in tvoji dragi otroci že zelo pogrešati?»

«Da,» odvrne Tomaž, «takoj jim bom brzogajvil, naj pridejo še oni sem...»

Varuj in neguj svoje zobe, dvakrat na dan s: Chlorodont-zobno pasto

Ponos vsake mamice je njeno dete, ki potrebuje lep praktičen voziček. Tega dobite pri nas proti ugodnim plačilnim pogojem.

Šivalni stroji - motorna in navadna kolesa - igrače. Naročnice popust.

S. REBOLJ & DRUG
L J U B L J A N A
Miklošičeva cesta

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjiskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjaska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/1. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivar Ovsenk v Ljubljani.

Želim o

da se v svojem domu prijetno počutite!

19-34/ž

„Axminster“ preproga, čista volna, razni perzijski vzorci, vel. 300 x 200 cm

Din
1950.-

19-33 ž

Garnitura za spalnico, preproga vel. 200 x 140 cm in 2 predposteljnika vel. 125 x 65 cm, čvrsta bruxelska vrvica, razni moderni vzorci, barve: zelena, modra, rdeča, fres ali terakota samo

Din
240.-

19-37/ž

„Persia“ preproga iz najfinejše volne, ročno delo, originalni perzijski motivi, vel. 300 x 200 cm, izjemno

Din
3400.-

19-41/ž

Velour volnena preproga, posebno priporočljiva, moderni vzorci, vel. 300 x 200 cm, rdeča, zelena, modra, rumena ali terakota Din 1-750.-, od juta veloura

Din
900.-

19-35/ž

Originalne pirotake preproge, 200 x 140 cm Din 720.-, 240 x 170 cm Din 1.100.-, 280 x 200 cm Din 1-500.-, 170 x 105 cm Din 460.-, 140 x 70 cm Din 265.-

Din
265.-

19-301/ž

Pogrinjalo za otomano iz gobelin tkanine, lepi vzorci v živahnih narodnih barvah, vel. 275 x 150 cm

Din
240.-

19-1/ž

Garnitura za spalnico, preproga vel. 200 x 130 cm in 2 predposteljnika vel. 125 x 60 cm, iz juta veloura, moderni vzorci, barve: rdeča, modra, zelena, rumena in terakota, reklamna cena

Din
600.-

Din
12.-

19-17 ž

Preproge na meter v naravni barvi z zeleno, rdečo ali modro borduro, 60 cm široke Din 12.- in Din 14.-, 63 cm široke Din 21.-, 24.-, 28.- in 32.-, 90 cm široke Din 20.-, 28.-, 32.- in 36.- meter

19-50/ž

Tkanine za zavese v najrazličnejših barvah in vzorcih, od 55 do 450 cm široke, meter od Din 7-50 do Din 195.-. Vzorec madras tkanine kakor na silki, 130 cm široke, v raznih barvah, meter Din 35.-

Din
7-50.-

19-9/ž

„Donaleum“ v raznih barvah in vzorcih, 67 cm Din 22.-, 100 cm Din 33.-, 150 cm Din 50.-, 200 cm Din 66.-. „Lino-leum“, razne barve in vzorci, 67 cm Din 38.-, 90 cm Din 50.-, 110 cm Din 60.-, 200 cm Din 90.- meter

Din
22.-

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Vzorci tkanin za zavese in za tapetiranje pohištva pošljemo na zahtevo brezplačno.

Zahtevajte naš katalog, pa boste videli, da je vsak kup pri nas izredna prilika.

Z a g r e b, I l i c a 4 i 6

Ako blago ne ustreza, ga zamenjamo ali pa vrnemo denar!